

Raportul special

Integrarea perspectivei de gen în bugetul UE:

este timpul ca vorbele să se transforme în fapte

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Cuprins

	Puncte
Sinteză	I-VI
Introducere	01-14
Egalitatea de gen și creșterea economică	01-04
Integrarea perspectivei de gen: un mijloc de atingere a egalității de gen	05-07
Angajamentul UE de a promova integrarea perspectivei de gen	08-11
Angajamentul și responsabilitățile Comisiei în ceea ce privește integrarea perspectivei de gen	12-14
Sfera și abordarea auditului	15-23
Observații	24-100
Comisia nu dispune deocamdată de un cadru pe deplin eficace pentru sprijinirea integrării perspectivei de gen în bugetul UE	24-48
Strategia Comisiei privind egalitatea de gen nu promovează suficient utilizarea integrării perspectivei de gen	25-35
Cadrul instituțional al Comisiei este în consolidare, dar nu sprijină încă pe deplin aplicarea integrării perspectivei de gen	36-48
Ciclul bugetar al UE nu a ținut seama în mod adecvat de egalitatea de gen	49-73
Comisia nu a acordat suficientă atenție analizei de gen a politicilor și a programelor examinate de Curte	50-59
Comisia a stabilit puține obiective legate în mod explicit de gen	60-62
Comisia nu a monitorizat în mod eficace contribuția bugetului UE la atingerea egalității de gen	63-65
Comisia a pus la dispoziție puține informații cu privire la impactul de ansamblu al bugetului UE asupra egalității de gen	66-73
Existența unor cerințe legale stabilite în detaliu a facilitat integrarea egalității de gen în programe	74-100
Fondurile ESI au un potențial considerabil de a contribui la egalitatea de gen, dar Curtea nu a identificat decât puține informații cu privire la rezultate pentru perioada acoperită de CFM 2014-2020	76-84

Plățile directe către fermieri din cadrul FEAGA ignorau dimensiunea de gen 85-93

Comisia nu a luat în considerare egalitatea de gen în toate aspectele
programului Erasmus+ 94-100

Concluzii și recomandări 101-109

Acronime

Glosar

Răspunsurile Comisiei

Echipa de audit

Calendar

Sinteză

I *Egalitatea de gen* este una dintre valorile fundamentale ale Uniunii Europene și este recunoscută pe scară largă ca o forță motrice importantă a creșterii economice.

„Integrarea perspectivei de gen” înseamnă promovarea activă a egalității între femei și bărbați în toate etapele și în toate domeniile elaborării și ale implementării politicilor. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene asigură baza necesară pentru integrarea perspectivei de gen, obligând UE să promoveze egalitatea între bărbați și femei în toate acțiunile sale.

II Comisia s-a angajat să aplice integrarea perspectivei de gen, iar Parlamentul European și Consiliul au subliniat că este necesar ca UE să își îndeplinească angajamentele asumate la nivel înalt în materie. La negocierea cadrelor financiare multianuale (CFM) pentru perioada 2014-2020 și 2021-2027, cele trei instituții au convenit asupra importanței pe care o are luarea în considerare a egalității de gen în procesul de întocmire a bugetului UE.

III Auditul Curții ține seama de interesul exprimat de părți interesate importante din domeniu și este deosebit de relevant în acest moment deoarece Comisia a publicat recent o nouă strategie privind egalitatea de gen. Acest audit sosește la momentul potrivit și pentru că în cadrul noului CFM 2021-2027 și al instrumentului *Next Generation EU* se va cheltui un volum important de fonduri UE.

IV Curtea a evaluat dacă integrarea perspectivei de gen fusese aplicată în bugetul UE începând cu 2014 pentru a se promova egalitatea între femei și bărbați. În special, s-a evaluat în ce măsură era adecvat cadrul Comisiei pentru sprijinirea integrării perspectivei de gen, dacă ciclul bugetar al UE lua în considerare egalitatea de gen și dacă acest aspect fusese integrat în cinci programe de finanțare ale UE selectate, și anume în trei dintre cele cinci fonduri structurale și de investiții europene, în Fondul european de garantare agricolă și în programul Erasmus+. Împreună, acestea reprezintă 66 % din CFM 2014-2020. Au fost analizate, de asemenea, unele dintre principalele propuneri de finanțare ale Comisiei legate de CFM 2021-2027 și de instrumentul *Next Generation EU*.

V Potrivit concluziilor Curții, Comisia nu s-a ridicat deocamdată la înălțimea angajamentului său de a asigura integrarea perspectivei de gen în bugetul UE. Curtea a constatat că strategia Comisiei privind egalitatea de gen nu a promovat suficient utilizarea integrării perspectivei de gen și că, deși consolidat, cadrul său instituțional nu sprijinea încă pe deplin integrarea perspectivei de gen. S-a observat că ciclul bugetar al

UE nu a ținut seama în mod adecvat de egalitatea de gen. Comisia nu a acordat suficientă atenție analizei de gen a politicilor și a programelor examinate de Curte. Aceasta a utilizat într-o măsură limitată *date defalcate pe sexe* și indicatori de acest tip și a publicat puține informații cu privire la impactul de ansamblu al bugetului UE asupra egalității de gen. Totuși, în domeniile în care existau cerințe legale stabilite în detaliu, acest lucru a facilitat integrarea egalității de gen în programe.

VI Curtea recomandă Comisiei:

- să consolideze cadrul instituțional pentru sprijinirea integrării perspectivei de gen;
- să efectueze analize de gen ale nevoilor și ale impacturilor și să își actualizeze orientările privind o mai bună legiferare;
- să colecteze, să analizeze și să raporteze sistematic datele existente defalcate pe sexe pentru programele de finanțare ale UE;
- să utilizeze obiective și indicatori legați de gen pentru a monitoriza progresele;
- să dezvolte un sistem de urmărire a fondurilor alocate și utilizate pentru sprijinirea egalității de gen și să raporteze anual cu privire la rezultatele obținute în ceea ce privește egalitatea de gen;
- să evalueze dacă planurile de redresare și reziliență ale statelor membre abordează egalitatea de gen și să raporteze cu privire la această chestiune.

Introducere

Egalitatea de gen și creșterea economică

01 Egalitatea de gen este una dintre valorile fundamentale ale Uniunii Europene, astfel cum se prevede la articolele 2 și 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană. Acest concept se referă la principiul conform căruia femeile și bărbații ar trebui să aibă aceleași drepturi, responsabilități și șanse. Prezentul raport face referire la „femei” și „bărbați”, aceștia fiind termenii utilizați în tratatele UE. Recunoaștem însă că identitățile de *gen* nu se limitează la acești doi descriptori.

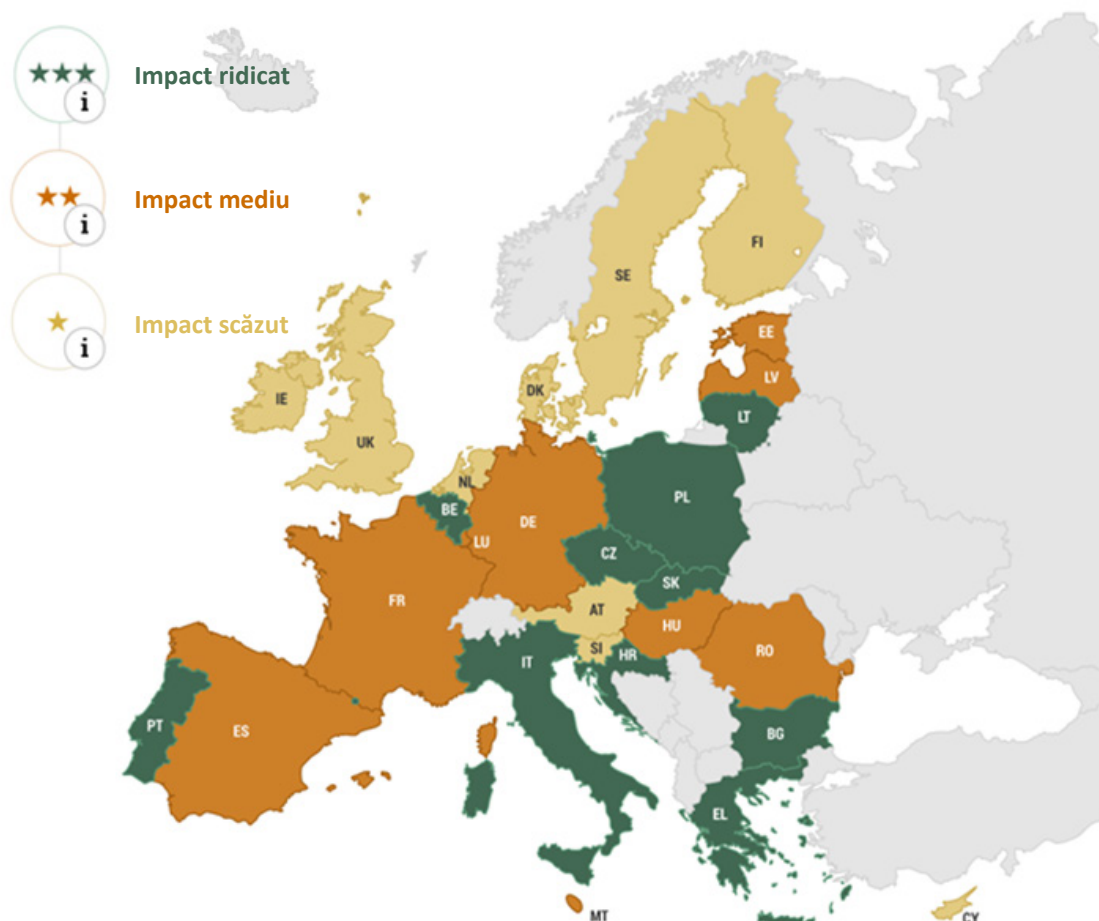
02 Egalitatea de gen este recunoscută pe scară largă ca o forță motrice importantă a creșterii economice¹. Strategia Comisiei privind egalitatea de gen pentru perioada 2020-2025² constată că „egalitatea de gen creează locuri de muncă în plus și generează un spor de productivitate”, citând un studiu al Institutului European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE)³. Acest studiu estimează că îmbunătățirea egalității de gen ar putea duce la o creștere a PIB-ului UE pe cap de locuitor situată între 6,1 % și 9,6 % până în 2050, cu un impact potențial asupra PIB-ului în anumite state membre ale UE de până la 12 % până în 2050. A se vedea *figura 1*.

¹ De exemplu: McKinsey Global Institute, *How advancing women's equality can add \$12 trillion to global growth*, septembrie 2015; Forumul Economic Mondial, *Global Gender Gap Report 2020*, decembrie 2019; FMI, *Gender Inequality and Economic Growth: Evidence from Industry-Level Data*, iulie 2020; FMI, *Women, Work, and the Economy: Macroeconomic Gains from Gender Equity*, decembrie 2013; Åsa Löfström, Universitatea Umeå, *Gender equality, economic growth and employment*.

² COM(2020) 152 final.

³ EIGE, *Economic Benefits of Gender Equality in the European Union*.

Figura 1 – Impactul îmbunătățirii egalității de gen asupra PIB-ului statelor membre ale UE în 2050

Sursa: EIGE, *Economic Benefits of Gender Equality in the European Union*. Statele membre au fost grupate în funcție de nivelul național de egalitate de gen în domeniul muncii, astfel cum figurează acesta în Indicele egalității de gen publicat de EIGE. Impactul estimat în termeni de creștere a PIB-ului variază de la aproximativ 12 % până în 2050 („impact ridicat”) la aproximativ 4 % („impact redus”).

03 Studiile privind efectele crizei provocate de pandemia de COVID-19 efectuate pentru Comisie⁴ indică faptul că femeile sunt afectate în mod disproporționat din punct de vedere economic. Parlamentul European⁵ recunoaște că pandemia a exacerbă inegalitățile structurale de gen existente și a pledat în favoarea utilizării

⁴ Comisia Europeană, *Economic sectors at risk due to COVID-19 disruptions: will men and women in the EU be affected similarly?*, 2020; Comisia Europeană, *The impact of sex and gender in the COVID-19 pandemic*, 2020.

⁵ Rezoluția Parlamentului European din 21 ianuarie 2021 referitoare la perspectiva de gen în perioada crizei COVID-19 și după această criză.

unei abordări integratoare a egalității de gen și a *integrării dimensiunii de gen în buget* în cazul măsurilor de redresare luate în urma pandemiei de COVID-19, precum și în favoarea aplicării învățămintelor desprinse cu privire la efectele negative ale crizelor economice anterioare asupra egalității de gen.

04 Mai multe studii⁶ au concluzionat că sprijinul pentru drepturi egale a scăzut în unele țări în ultimii ani. Comisia descrie progresele înregistrate în direcția unei egalități de gen depline ca fiind „lente”: „[În] clasamentul privind indicele egalității de gen al UE pentru 2019”, afirma Comisia, „statele membre au obținut, în medie, 67,4 din 100 de puncte, rezultat care s-a îmbunătățit cu doar 5,4 puncte față de cel din 2005”⁷. Totuși, situația variază semnificativ între statele membre⁸. Indicele egalității de gen compilat de EIGE măsoară egalitatea de gen în șase domenii: muncă, instruire, poziții de putere, bani, sănătate și timpul alocat diferitor sarcini. Comisia⁹ a subliniat faptul că piața forței de muncă este unul dintre principalele domenii în care se manifestă inegalitatea de gen. Aceasta a remarcat că, în 2017, participarea femeilor pe piața forței de muncă din UE a fost cu aproximativ 11,5 puncte procentuale mai redusă decât cea a bărbaților, iar salariul mediu al femeilor a fost cu aproximativ 16 % mai mic.

Integrarea perspectivei de gen: un mijloc de atingere a egalității de gen

05 Integrarea perspectivei de gen este un mijloc de obținere a egalității de gen. Ideea care stă la baza acestei abordări este simplă: egalitatea între femei și bărbați trebuie promovată în mod activ în toate etapele elaborării și implementării politicilor, inclusiv în domenii care pot părea că nu au legătură cu această problemă. Abordarea se axează pe procesele și pe practicile organizaționale din toate domeniile administrației și politicilor publice și vizează eliminarea prejudecăților de gen. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) recomandă ca

⁶ De exemplu: Parlamentul European, *Backlash in Gender Equality and Women's and Girls' Rights*, iunie 2018; ONU Femei, *Democratic backsliding and the backlash against women's rights: Understanding the current challenges for feminist politics*; EIGE, *Beijing +25: the fifth review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States*, 2020.

⁷ COM(2020) 152 final: „O Uniune a egalității: Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025”.

⁸ EIGE, *Gender Equality Index. View countries. 2020 edition*.

⁹ SWD(2019) 101 final: *2019 report on equality between women and men in the EU*.

integrarea perspectivei de gen să fie adoptată în paralel cu acțiuni specifice și direcționate de promovare a egalității de gen¹⁰.

06 Integrarea perspectivei de gen poate fi implementată printr-o combinație de metode și instrumente. Analizele de gen reprezintă un instrument-cheie pe tot parcursul ciclului de elaborare a politicilor. Aceste analize sunt utilizate pentru a se identifica diferențele care există între femei și bărbați în ceea ce privește condițiile și nevoile (evaluarea nevoilor de gen), precum și pentru a se estima consecințele unei politici sau ale unui program asupra femeilor și a bărbaților (*evaluări ale impactului* de gen, realizate *ex ante* și *ex post*). Monitorizarea și evaluarea dimensiunii de gen trebuie să aibă loc pe baza unor obiective și indicatori clari legați de gen, care să permită urmărirea progreselor înregistrate în vederea atingerii acestora. Analizele de gen, precum și monitorizarea și evaluarea dimensiunii de gen necesită colectarea și analizarea sistematică a unor date fiabile defalcate pe sexe¹¹.

07 Integrarea dimensiunii de gen în buget înseamnă aplicarea unei abordări integratoare a egalității de gen la toate nivelurile procesului bugetar. În acest scop se utilizează instrumentele descrise mai sus, urmărindu-se introducerea de modificări la nivelul cheltuielilor și al veniturilor publice pentru a se compensa inegalitățile.

Angajamentul UE de a promova integrarea perspectivei de gen

08 Articolul 8 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene stabilește obligația UE de a promova egalitatea între bărbați și femei în toate acțiunile sale, reprezentând astfel baza pentru integrarea perspectivei de gen.

09 UE s-a angajat, de asemenea, să aplice integrarea perspectivei de gen în Declarația și Platforma de acțiune ale ONU adoptate la Beijing în 1995, precum și în cadrul obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) ale ONU, adoptate în 2015. Egalitatea de gen face obiectul unui ODD specific, „Realizarea egalității de gen și emanciparea tuturor femeilor și fetelor” (ODD 5). Această chestiune prezintă importanță și ca aspect transversal pentru realizarea tuturor celorlalte ODD.

¹⁰ OCDE, *Toolkit for Mainstreaming and Implementing Gender Equality*, 2018.

¹¹ Acest termen este utilizat în prezentul raport pentru a se referi la date defalcate în funcție de sex (femei și bărbați).

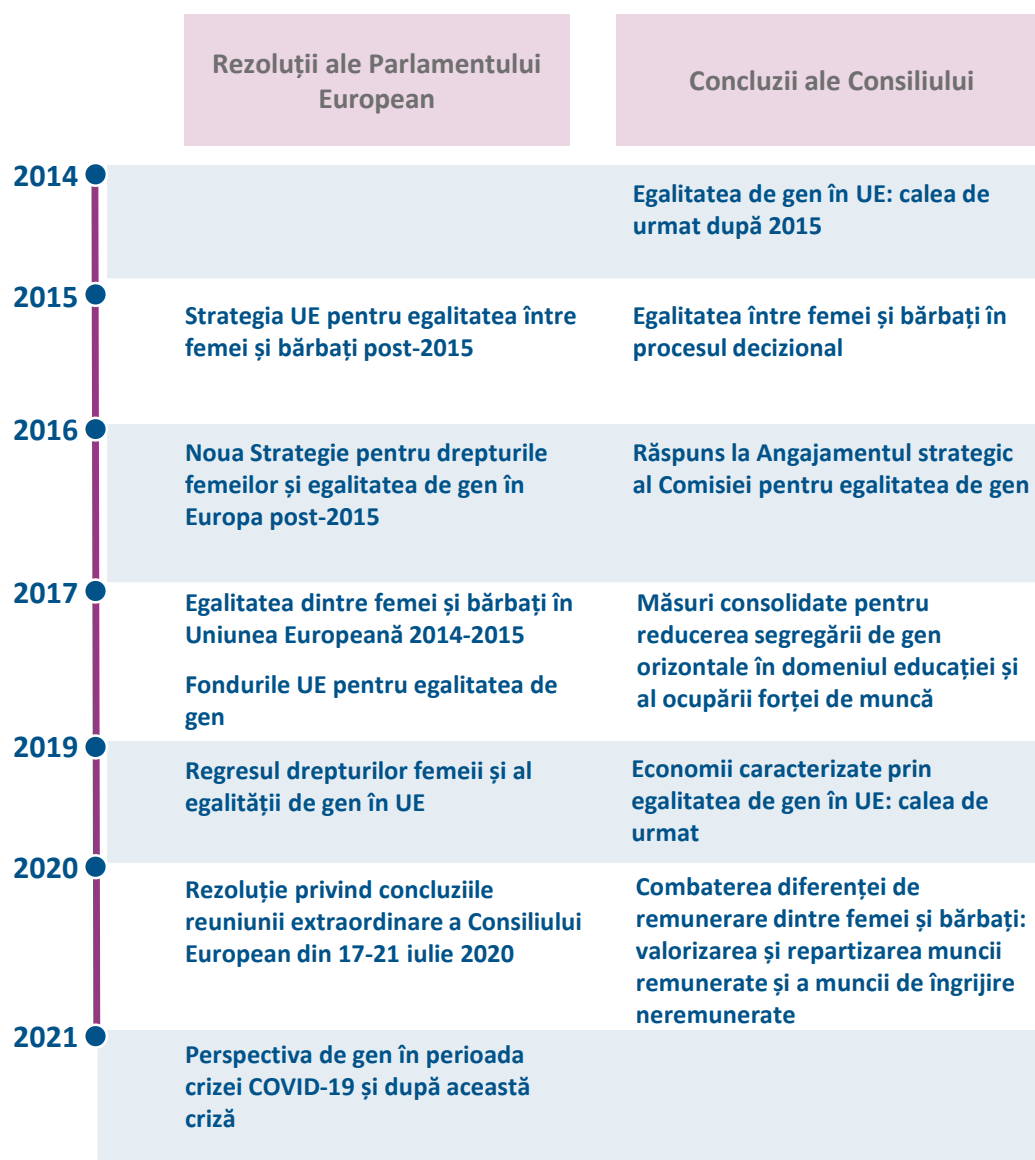
10 Parlamentul European și Consiliul au subliniat în mod repetat necesitatea ca UE să își îndeplinească angajamentele la nivel înalt privind integrarea perspectivei de gen și au manifestat un sprijin puternic pentru aceasta în cadrul financiar multianual (CFM) și în bugetul UE. La negocierea CFM 2014-2020, Parlamentul European, Consiliul și Comisia au căzut de acord să aplice, acolo unde era cazul, „elemente referitoare la egalitatea de gen” în cadrul procedurilor bugetare legate de CFM 2014-2020¹². Această abordare a fost reafirmată pentru CFM 2021-2027 și pentru instrumentul *Next Generation EU*. În iulie 2020¹³, Consiliul European a concluzionat că CFM 2021-2027 ar trebui să promoveze egalitatea de șanse prin integrarea perspectivei de gen.

11 *Figura 2* conține o trecere în revistă a principalelor rezoluții și concluzii adoptate de Parlamentul European și, respectiv, de Consiliu în legătură cu egalitatea de gen și integrarea perspectivei de gen începând din 2014.

¹² Rezoluția legislativă a Parlamentului European din 19 noiembrie 2013 referitoare la proiectul de regulament al Consiliului de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2014-2020.

¹³ Concluziile Consiliului European din 17-21 iulie 2020.

Figura 2 – Rezoluțiile Parlamentului European și concluziile Consiliului privind egalitatea de gen și integrarea perspectivei de gen începând din 2014

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

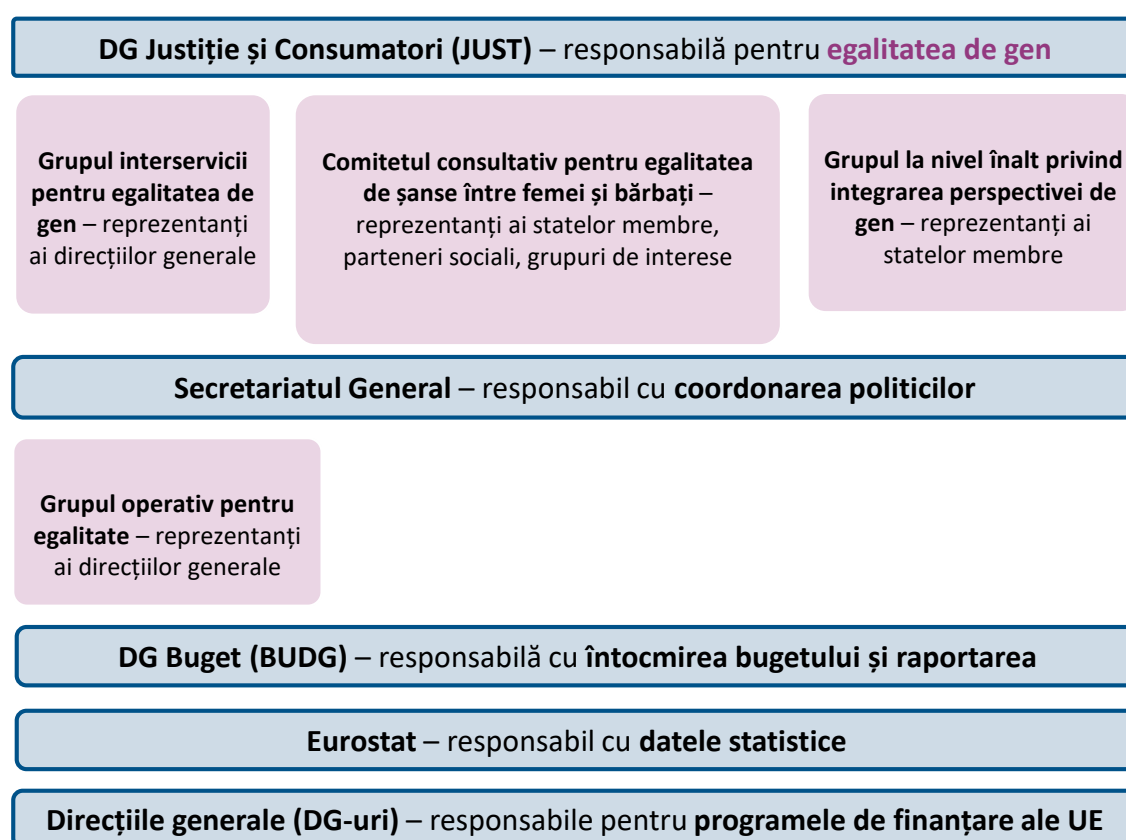
Angajamentul și responsabilitățile Comisiei în ceea ce privește integrarea perspectivei de gen

12 În 1996, Comisia și-a oficializat propriul angajament de integrare a dimensiunii de gen prin comunicarea intitulată *Incorporating Equal Opportunities for Women and Men into all Community Policies and Activities* (Integrarea egalității de șanse pentru femei și

bărbați în toate politicile și activitățile comunitare)¹⁴, în care se afirma că luarea în considerare sistematică a diferențelor dintre condițiile, situațiile și nevoile femeilor și cele ale bărbaților în cadrul tuturor politicilor și acțiunilor comunitare este caracteristica fundamentală a principiului „integrării” adoptat de Comisie.

13 Din 1996, Comisia și-a dezvoltat angajamentul față de integrarea perspectivei de gen, cu diferite departamente implicate în aplicarea acestei abordări. A se vedea *figura 3*.

Figura 3 – Actorii și responsabilitățile din cadrul Comisiei în ceea ce privește integrarea perspectivei de gen

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

¹⁴ COM(96) 67 final.

14 EIGE este o agenție a UE creată pentru a promova egalitatea de gen. Activitățile sale operaționale au fost demarate în 2010 și, din 2011, EIGE funcționează sub responsabilitatea Direcției Generale Justiție și Consumatori (DG JUST). Printre sarcinile EIGE se numără furnizarea de expertiză privind integrarea perspectivei de gen în toate organismele UE și elaborarea de instrumente care să sprijine integrarea egalității de gen în toate politicile UE.

Sfera și abordarea auditului

15 În cadrul acestui audit, Curtea a urmărit să evalueze dacă integrarea perspectivei de gen a fost aplicată în bugetul UE între 2014 și februarie 2021. Auditul ține seama de interesul exprimat de părți interesate importante din domeniu și este deosebit de relevant în acest moment deoarece Comisia a publicat recent o nouă strategie privind egalitatea de gen. Acest audit sosește la momentul potrivit și pentru că în cadrul noului CFM 2021-2027 și al instrumentului *Next Generation EU* se va cheltui un volum important de fonduri UE.

16 Curtea a evaluat în ce măsură era adecvat cadrul Comisiei de promovare a egalității de gen prin integrarea perspectivei de gen în bugetul UE. Acest cadru includea documentul intitulat *Strategic Engagement for Gender Equality 2016-2019* și cadrul instituțional al Comisiei¹⁵ din perioada 2014-2019. Curtea a analizat, de asemenea, rolurile și responsabilitățile Comisiei 2019-2024¹⁶, precum și noua strategie privind egalitatea de gen pentru perioada 2020-2025.

17 S-a evaluat, de asemenea, dacă egalitatea de gen fusese luată în considerare în mod adecvat în ciclul bugetar al UE. Curtea s-a concentrat asupra CFM 2014-2020, inclusiv asupra bugetelor anuale separate ale UE din perioada respectivă și asupra documentelor de raportare conexe. Au fost analizate, de asemenea, unele dintre principalele propuneri de finanțare ale Comisiei legate de CFM 2021-2027 și de instrumentul *Next Generation EU*.

18 Curtea a evaluat dacă egalitatea de gen fusese integrată într-o serie de programe de finanțare ale UE selectate. Auditul a acoperit programul Erasmus+, precum și trei dintre cele cinci fonduri structurale și de investiții europene (ESI): Fondul social european (FSE), Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR). S-a procedat la o examinare documentară a 12 programe din două state membre, și anume Spania și România. Acestea au fost selectate deoarece erau reprezentative pentru o serie de criterii, printre care pozițiile acestor țări în indicii EIGE, testarea de către ele a setului de instrumente concepute de EIGE pentru integrarea dimensiunii de gen în buget, cuantumul fondurilor ESI care le-au fost alocate și importanța relativă a finanțării respective ca proporție din PIB.

¹⁵ Comisia 2014-2019 a activat de la 1 noiembrie 2014 până la 30 noiembrie 2019.

¹⁶ Comisia 2019-2024 și-a preluat mandatul la 1 decembrie 2019.

19 Curtea a contractat un expert independent pentru a evalua măsura în care s-a ținut seama de egalitatea de gen în cadrul Fondului european de garantare agricolă (FEAGA). Expertul a utilizat patru studii de caz din Spania, Irlanda, România și Suedia, selectate pe baza unor considerente precum echilibrul geografic și caracteristicile diferite ale fermelor din fiecare țară.

20 Luate împreună, fondurile selectate reprezintă 66 % din CFM 2014-2020 (1 087 de miliarde de euro).

21 Deși în raport se citează câteva exemple privind ajutorul pentru dezvoltare, acest domeniu nu a intrat în sfera auditului. Raportul special al Curții privind ajutorul umanitar acordat de UE pentru educație¹⁷ include o analiză relevantă pentru integrarea perspectivei de gen în acest domeniu. Auditul nu a acoperit politici care nu aveau legătură cu programele de finanțare ale UE (cum ar fi măsuri de îmbunătățire a reprezentării femeilor în posturile de conducere din cadrul Comisiei) sau măsuri de reglementare (cum ar fi Directiva privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată). De asemenea, nu au fost acoperite acțiuni specifice (cum ar fi programele care vizează combaterea violenței împotriva femeilor).

22 Direcțiile generale (DG) ale Comisiei cele mai relevante pentru acest audit erau DG JUST, DG BUDG și direcțiile generale care aveau responsabilitatea principală pentru programele de finanțare ale UE selectate de Curte. Pentru FEAGA și FEADR, direcția generală relevantă a fost DG AGRI. În ceea ce privește FEDR, aceasta a fost DG REGIO, în cazul FSE, DG EMPL, iar pentru Erasmus +, DG EAC. Secretariatul General al Comisiei a fost, de asemenea, relevant pentru auditul Curții, la fel ca Eurostat și EIGE.

23 Curtea a utilizat legislația relevantă a UE și angajamentele internaționale (punctul 09) drept criterii pentru auditul său, precum și orientări și instrucțiuni emise de Comisie, de statele membre și de EIGE. De asemenea, au fost utilizate criterii general acceptate elaborate de organizații internaționale, în special Consiliul Europei și OCDE.

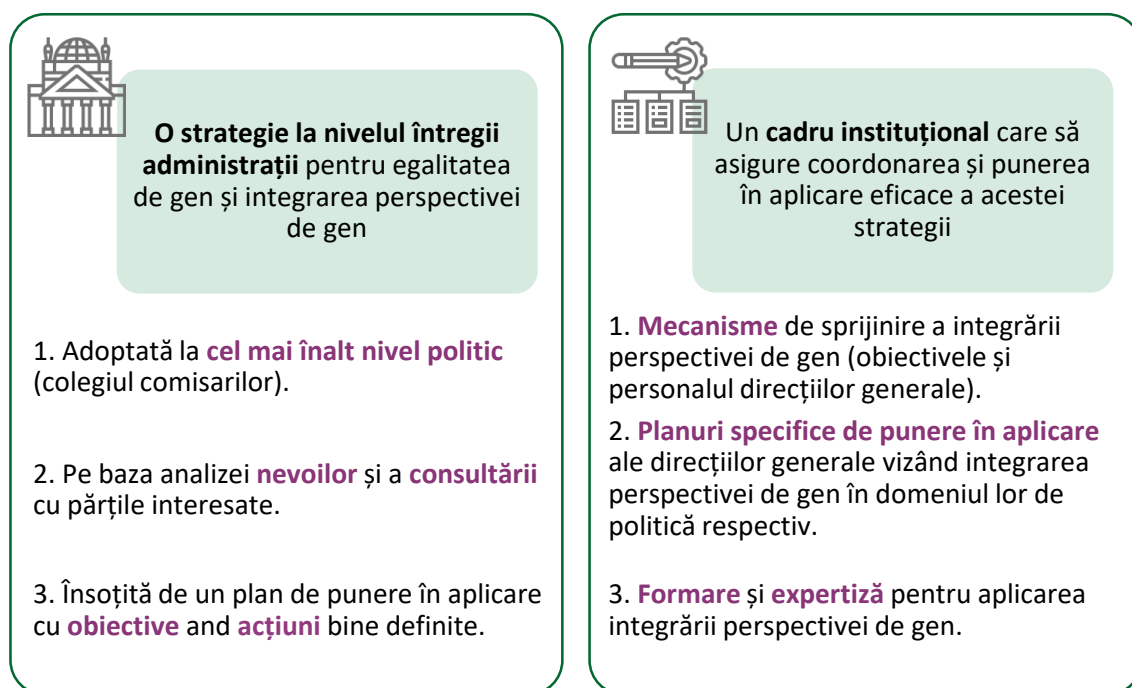
¹⁷ Raportul special nr. 2/2021 al Curții de Conturi Europene: „Ajutorul umanitar acordat de UE pentru educație: vine în sprijinul copiilor în nevoie, dar ar trebui să se întindă pe un orizont de timp mai lung și să ajungă la un număr mai mare de fete”.

Observații

Comisia nu dispune deocamdată de un cadru pe deplin eficace pentru sprijinirea integrării perspectivei de gen în bugetul UE

24 În această secțiune a raportului, Curtea se concentrează asupra cadrului utilizat de Comisie pentru aplicarea integrării perspectivei de gen în bugetul UE. **Figura 4** prezintă condițiile prealabile fundamentale pentru un cadru de sprijinire a integrării perspectivei de gen, descrise de OCDE și de Consiliul Europei și văzute în contextul Comisiei.

Figura 4 – Condiții prealabile pentru cadrul Comisiei de sprijinire a integrării perspectivei de gen

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza următoarelor documente: OCDE, *Toolkit for Mainstreaming and Implementing Gender Equality*, 2018; OCDE, *Designing and Implementing gender budgeting. A path to action*, 2019; Consiliul Europei, *Gender budgeting: practical implementation Handbook*, 2009.

Strategia Comisiei privind egalitatea de gen nu promovează suficient utilizarea integrării perspectivei de gen

25 Curtea a evaluat dacă exista o strategie adecvată a UE privind egalitatea de gen, care să includă integrarea perspectivei de gen. În acest scop au fost utilizate criteriile descrise în **figura 4**.

Pentru perioada 2016-2019, Comisia a înlocuit strategia sa anterioară privind egalitatea de gen cu un document fără caracter obligatoriu

26 În momentul elaborării de către Comisie a cadrului strategic al UE privind egalitatea de gen începând cu 2016, diverse părți interesate i-au solicitat acesteia să își stabilească obiectivele în materie de egalitate de gen într-o strategie. A se vedea [figura 5](#).

27 Toate cele trei strategii privind egalitatea de gen elaborate începând din 1996, când Comisia s-a angajat în mod oficial față de integrarea dimensiunii de gen (punctul [12](#)), au fost adoptate de colegiul comisarilor sub forma unor comunicări ale Comisiei. Comisia din perioada 2014-2019 nu și-a definit însă obiectivele privind egalitatea de gen într-o strategie publicată sub forma unei comunicări. Aceste obiective au fost definite într-un document de lucru de sine stătător al serviciilor Comisiei (SWD), intitulat *Strategic engagement for gender equality 2016-2019* (Angajamentul strategic pentru egalitatea de gen 2016-2019)¹⁸. Documentele de lucru ale serviciilor Comisiei sunt documente pur informative, care nu angajează Comisia nici din punct de vedere juridic, nici politic.

28 Apelurile ulterioare ale părților interesate de a conferi documentului un statut mai ridicat prin adoptarea unei comunicări nu au fost luate în considerare. A se vedea, și aici, [figura 5](#).

29 Comisia a justificat această decizie făcând trimitere la politica sa de a evita utilizarea de comunicări pentru strategiile sectoriale. Or, Curtea remarcă faptul că alte strategii au fost adoptate de Comisie sub formă de comunicare¹⁹. Potrivit unei evaluări realizate în 2019 pentru Comisie cu privire la documentul conținând angajamentul strategic pentru perioada 2016-2019²⁰, publicarea angajamentului sub forma unui document SWD a reprezentat o „devalorizare politică în raport cu strategia anterioară”, limitând astfel impactul acestuia. La o concluzie similară a ajuns în 2019 comisarul pentru justiție, consumatori și egalitate de gen din perioada 2014-2019²¹.

¹⁸ SWD(2015) 278 final.

¹⁹ De exemplu, strategia privind piața unică a bunurilor și serviciilor [COM(2015) 550 final].

²⁰ *Evaluation of the strengths and weaknesses of the Strategic Engagement for Gender Equality 2016–2019*, evaluare comandată de DG JUST în 2019.

²¹ Procesul-verbal al reuniunii Forumului experților EIGE din 3-4 aprilie 2019.

Figura 5 – Apelurile adresate Comisiei de părțile interesate pentru ca obiectivele privind egalitatea de gen să fie definite în cadrul unei strategii

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza următoarelor documente: scrisoarea deschisă adresată de EWL-ILGA vicepreședintelui Comisiei Europene în martie 2015; scrisoarea miniștrilor responsabili pentru egalitate din 21 de state membre adresată comisarului responsabil de DG JUST în iunie 2015; rezoluțiile Parlamentului European din 9 iunie 2015 și 3 februarie 2016; Concluziile Consiliului din 7 decembrie 2015 și 16 iunie 2016.

„Angajamentul strategic pentru egalitatea de gen 2016-2019” nu includea un plan pentru aplicarea și monitorizarea integrării perspectivei de gen

30 Documentul privind angajamentul strategic pentru perioada 2016-2019 nu a stabilit un plan de punere în aplicare pentru integrarea perspectivei de gen. Acesta

cerea ca egalitatea de gen să fie luată în considerare în evaluările impactului și în evaluările *ex post*, dar nu stabilea indicatori pentru monitorizarea progreselor. De asemenea, documentul nu includea nicio altă acțiune care să vizeze aplicarea integrării perspectivei de gen, cum ar fi colectarea de date defalcate pe sexe, includerea unor obiective legate de gen în toate programele UE sau formarea. Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțea strategia din perioada 2010-2015 includea toate acțiunile menționate mai sus²².

31 Consultările²³ desfășurate în vederea elaborării documentului de angajament strategic pentru perioada 2016-2019 au condus la o serie de propuneri specifice de acțiune: de exemplu, efectuarea unei analize de gen a politicilor UE, obținerea unor progrese în ceea ce privește integrarea dimensiunii de gen în buget, valorificarea pe deplin a expertizei EIGE și asigurarea de formare cu privire la dimensiunea de gen pentru întregul personal al Comisiei. Niciuna dintre aceste propuneri nu a fost inclusă însă în documentul final, explicația Comisiei fiind aceea că documentul era un SWD și un astfel de document nu angajează Comisia nici din punct de vedere juridic, nici politic.

32 Documentul privind angajamentul strategic pentru perioada 2016-2019 cerea DG JUST să elaboreze rapoarte interne de punere în aplicare și să publice rapoarte anuale privind progresele înregistrate. Niciunul dintre aceste documente nu a permis monitorizarea modului în care era aplicată integrarea perspectivei de gen. În locul unor rapoarte interne de punere în aplicare, DG JUST a întocmit tabele interne, dar nu a validat informațiile colectate și nici nu le-a diseminat dincolo de membrii Grupului interservicii privind egalitatea de gen (denumit în continuare ISG), format din reprezentanți ai direcțiilor generale. Rapoartele anuale privind progresele înregistrate în ceea ce privește egalitatea de gen (intitulate „*Report on Equality between Women and Men in the EU*”) includeau informații concrete colectate de la diferite direcții generale, în special cu privire la acțiuni care vizau în mod direct această chestiune. Comisia considera că aceste rapoarte anuale sunt mai degrabă un instrument de comunicare cu cetățenii și cu societatea civilă decât un instrument de monitorizare.

33 Comisia nu a monitorizat progresele sale de ansamblu în ceea ce privește integrarea perspectivei de gen. Consiliul și EIGE au elaborat un set de indicatori pentru

²² SEC(2010) 1079.

²³ DG JUST, *Visions for gender equality*, 2015; Comitetul consultativ pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați, *Opinion on Gender Equality in the EU in the 21st century: remaining challenges and priorities*, 2014; DG JUST, *Report on the Forum on the future of gender equality in the EU*, 2015.

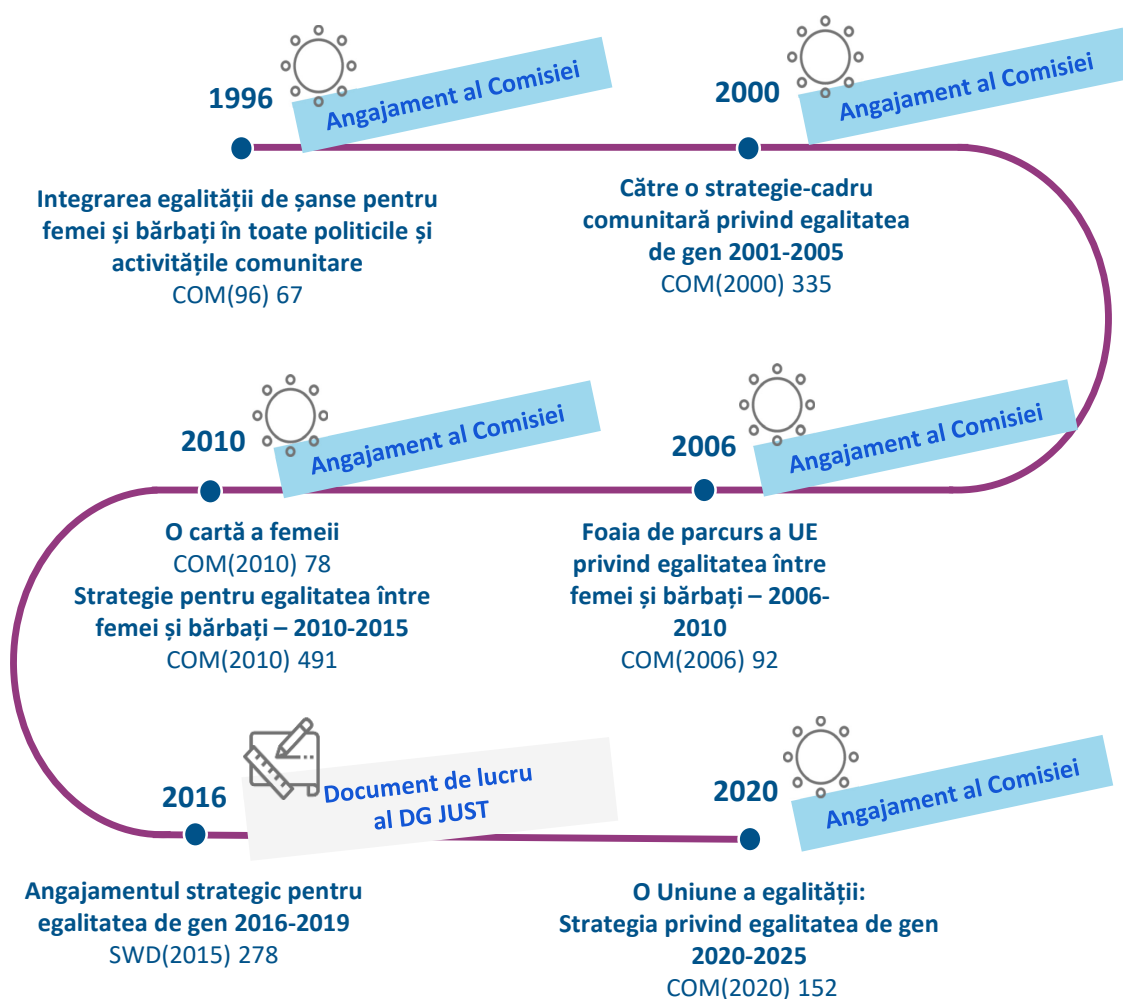
a monitoriza regulat punerea în aplicare a angajamentelor privind integrarea perspectivei de gen asumate de UE în cadrul Declarației și a Platformei de acțiune de la Beijing. Acest set de indicatori a fost conceput doar pentru statele membre. Eurostat a identificat un set de indicatori care permit urmărirea progreselor înregistrate de UE în direcția atingerii ODD și raportează cu privire la aceștia în fiecare an. Totuși, acest set de indicatori nu include indicatorul specific pe care ONU îl sugerează în cadrul ODD 5 pentru monitorizarea integrării perspectivei de gen.

Noua Strategie privind egalitatea de gen 2020-2025 a intensificat angajamentul Comisiei față de integrarea perspectivei de gen, dar lipsesc în continuare acțiuni specifice

34 În martie 2020, colegiul comisarilor din perioada 2019-2024 a intensificat angajamentul Comisiei față de integrarea perspectivei de gen, prin adoptarea Strategiei privind egalitatea de gen 2020-2025 sub forma unei comunicări a Comisiei²⁴. A se vedea *figura 6*.

²⁴ COM(2020) 152 final.

Figura 6 – Angajamentele și strategiile Comisiei Europene privind egalitatea de gen și integrarea perspectivei de gen, începând din 1996

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

35 Potrivit Strategiei privind egalitatea de gen 2020-2025, Comisia „va consolida integrarea perspectivei de gen prin includerea acesteia, în mod sistematic, în toate etapele elaborării de politici din toate domeniile de politică ale UE, interne și externe”. Cu toate acestea, la fel ca documentul privind angajamentul strategic pentru perioada 2016-2019 (punctul 30), strategia nu include acțiuni specifice menite să ia în considerare în mod sistematic egalitatea de gen în toate domeniile de politică ale UE.

Cadrul instituțional al Comisiei este în consolidare, dar nu sprijină încă pe deplin aplicarea integrării perspectivei de gen

36 Curtea a evaluat dacă Comisia dispunea de un cadru instituțional adecvat pentru sprijinirea integrării perspectivei de gen. În acest scop au fost utilizate criteriile descrise în figura 4.

Comisia din perioada 2014-2019 nu a instituit mecanismele necesare pentru aplicarea și monitorizarea integrării perspectivei de gen

37 Din 2010, unitatea din cadrul Comisiei responsabilă de aspectele legate de egalitatea de gen face parte din DG JUST. Cu toate acestea, mandatul comisarului pentru justiție, consumatori și egalitate de gen din perioada 2014-2019 nu includea ca obiectiv coordonarea și monitorizarea integrării perspectivei de gen la nivelul de ansamblu al Comisiei. În mod similar, integrarea perspectivei de gen nu a fost un obiectiv pentru DG JUST nici în planurile sale strategice și de management dintre 2016 și 2020. Această situație este diferită de cea din perioada 2009-2014, când mandatul comisarului responsabil pentru acest domeniu de politică includea un obiectiv referitor la integrarea perspectivei de gen, iar DG JUST avea, la rândul său, obiectivul specific de a consolida integrarea perspectivei de gen.

38 Dintre celelalte direcții generale ale Comisiei, doar planul strategic al DG DEVCO conținea obiective în ceea ce privește integrarea egalității de gen în domeniul de politică respectiv. A se vedea [caseta 1](#). Mandatul comisarului pentru buget din perioada 2014-2019 și obiectivele DG BUDG nu conțineau nicio referire la integrarea perspectivei de gen în bugetul UE. Secretariatul General nu a considerat integrarea perspectivei de gen drept un obiectiv vizat de coordonarea pe care o asigură cu privire la politici.

39 Direcțiile generale nu aveau obligația de a numi membri ai personalului sau unități care să sprijine integrarea perspectivei de gen la nivel de politici. Foarte puține direcții generale aveau membri ai personalului, o unitate sau un sector responsabil în mod explicit de aspectele legate de egalitatea de gen, deși în majoritatea existau persoane desemnate să participe la Grupul interservicii privind egalitatea de gen condus de DG JUST. Evaluarea efectuată pentru Comisie în 2019 cu privire la documentul privind angajamentul strategic pentru perioada 2016-2019 a recomandat să se încredințeze unor înalți funcționari responsabilitatea pentru coordonarea aspectelor legate de gen și pentru asigurarea legăturii cu DG JUST.

40 Comisia nu a solicitat direcțiilor sale generale să adopte un plan de punere în aplicare pentru integrarea perspectivei de gen. În schimb, în 2015, comisarul pentru justiție, consumatori și egalitate de gen s-a adresat în scris tuturor celorlalți comisari, întrebând cum intenționează aceștia să țină seama de egalitatea de gen în portofoliile lor.

Caseta 1

Integrarea perspectivei de gen în domeniul cooperării pentru dezvoltare (DG DEVCO)

Mandatul comisarului pentru cooperare internațională și dezvoltare din perioada 2014-2019 și obiectivele DG DEVCO pentru perioada 2016-2020 au reafirmat angajamentul comisarului și al direcției generale de a utiliza integrarea perspectivei de gen în toate aspectele politicii de dezvoltare.

Acest angajament a fost pus în aplicare prin Planul de acțiune privind egalitatea de gen în contextul relațiilor externe pentru perioada 2016-2020. Unul dintre cei trei principali indicatori de performanță monitorizați de DG DEVCO a fost proporția inițiativelor de cooperare și dezvoltare finanțate de UE care promovează egalitatea de gen.

În afară de DG JUST, DG DEVCO este singura direcție generală a Comisiei cu o unitate specializată care se ocupă de egalitatea de gen.

DG DEVCO se ocupă, de asemenea, de *EU International Partnerships Academy*, o platformă care oferă cursuri on-line privind egalitatea de gen, deschise publicului.

41 Documentul de angajament strategic pentru perioada 2016-2019 a încredințat ISG rolul de monitorizare și de orientare a integrării perspectivei de gen la nivelul de ansamblu al Comisiei. ISG nu avea însă autoritatea necesară pentru a se achita de un astfel de rol în mod eficace. Puțini membri ai grupului aveau responsabilități oficiale legate de egalitatea de gen în cadrul direcției lor generale. Evaluarea realizată pentru Comisie în 2019 a recomandat îmbunătățirea coordonării dintre direcțiile generale reprezentate în ISG, cu scopul de a se asigura o integrare mai coerentă a egalității de gen în procesul de elaborare a politicilor.

42 Documentul privind angajamentul strategic pentru perioada 2016-2019 prevedea, de asemenea, că ISG ar trebui să aibă în vedere publicarea, în 2017, a unui raport privind integrarea perspectivei de gen la nivelul Comisiei. Nu a fost publicat un astfel de raport. Evaluarea realizată pentru Comisie în 2019 a concluzionat că aceasta era o lacună importantă și a recomandat elaborarea unui astfel de raport. Comisia nu a dat deocamdată curs acestei recomandări.

Comisia din perioada 2014-2019 nu a pus la dispoziția direcțiilor generale suficiente cursuri de formare sau expertiză pentru o aplicare eficace a integrării perspectivei de gen

43 Comisia nu dispunea de o strategie de formare profesională privind integrarea perspectivei de gen. Era disponibil un singur curs de formare introductivă, care nu era obligatoriu. Foarte puține direcții generale – și niciuna dintre cele care au făcut obiectul auditului Curții – au oferit cursuri de formare privind egalitatea de gen în domeniile lor de politică. Pentru a facilita schimbul de informații și practici pe plan intern, DG JUST a creat, în 2014, un site intranet consacrat integrării perspectivei de gen, dar acesta nu era actualizat în mod regulat.

44 EIGE concepe instrumente care să fie utilizate de autoritățile publice la diferite niveluri, inclusiv la nivelul UE (punctul 13). Comisia a elaborat orientări și seturi de instrumente privind integrarea perspectivei de gen²⁵, care includ instrucțiuni privind analiza de gen și evaluarea impactului de gen, integrarea dimensiunii de gen în buget și formarea privind egalitatea de gen. În raportul său special privind agențiile UE²⁶, Curtea a recomandat Comisiei „să se asigure că expertiza tehnică și orice alt potențial al agențiilor sunt utilizate în mod consecvent”.

45 Potrivit constatărilor Curții, Comisia a utilizat într-o măsură redusă instrumentele și expertiza EIGE legate de integrarea perspectivei de gen, în special în ceea ce privește integrarea dimensiunii de gen în buget. De exemplu, în 2019, EIGE a elaborat un set de instrumente pentru integrarea dimensiunii de gen în buget în cadrul fondurilor ESI pentru perioada 2021-2027. Setul de instrumente includea un sistem de urmărire a fondurilor alocate pentru egalitatea de gen, care fusese testat de mai multe state membre. Comisia a salutat crearea acestui set de instrumente, dar a recomandat insistent EIGE să nu publice sistemul de urmărire împreună cu restul setului²⁷. În același moment în care EIGE lucra la acest instrument, Comisia a înființat un subgrup pentru monitorizarea cheltuielilor legate de gen, fără implicarea EIGE.

²⁵ EIGE, *Gender mainstreaming*.

²⁶ Raportul special nr. 22/2020 al Curții de Conturi Europene: „Viitorul agențiilor UE – Există potențial pentru o mai mare flexibilitate și cooperare”.

²⁷ Procesul-verbal al celui de-al 33-lea Consiliu de administrație al EIGE din noiembrie 2019.

Comisia din perioada 2019-2024 a clarificat rolurile și responsabilitățile legate de integrarea egalității

46 În cadrul Comisiei din perioada 2019-2024, comisarul pentru egalitate nu este responsabil doar de problematica de gen, ci de toate tipurile de egalitate. A fost creat un grup operativ pentru egalitate, cu misiunea de a acorda sprijin comisarului și de a facilita integrarea acțiunilor de promovare a egalității în raport cu șase motive de discriminare: sex, rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă și orientare sexuală. Grupul operativ este prezidat și condus de Secretariatul General. Toate direcțiile generale au fost invitate să numească un coordonator pentru egalitate.

47 Grupul operativ este responsabil de aplicarea integrării egalității în cadrul Comisiei. În februarie 2021, grupul operativ a emis orientări pentru toate direcțiile generale cu privire la integrarea egalității în elaborarea, punerea în aplicare și evaluarea politicilor și a programelor UE. Programul său de activitate pentru 2020 prevede, de asemenea, elaborarea unei strategii de formare profesională privind integrarea egalității. EIGE nu face parte din grupul operativ și nu a avut contacte regulate cu acesta în perioada acoperită de auditul Curții.

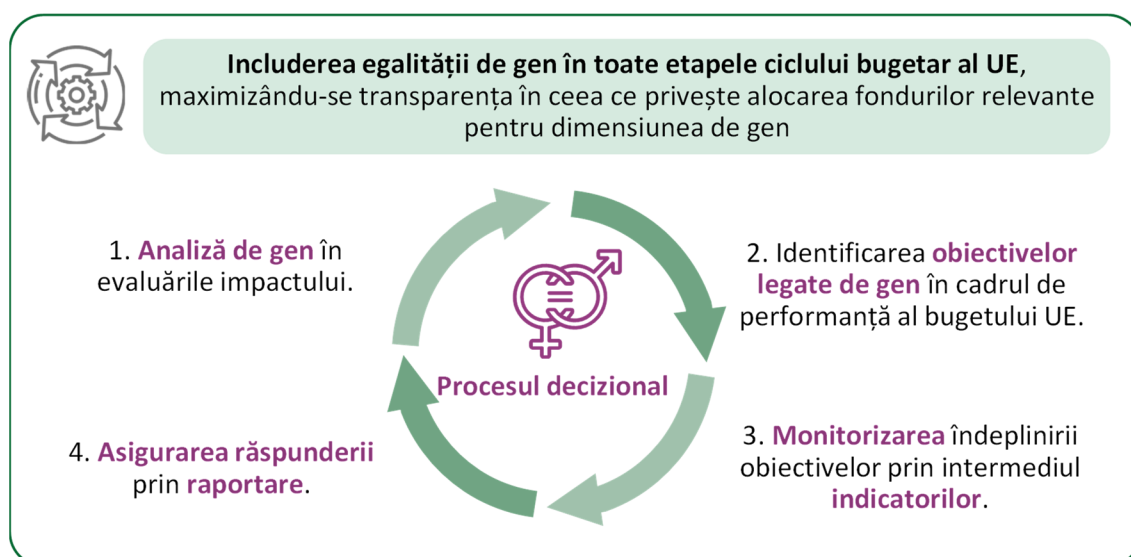
48 Noile dispoziții conferă un rol central Secretariatului General, care s-a angajat să garanteze că egalitatea este luată în considerare în procesul de elaborare a politicilor. DG BUDG este departamentul central al Comisiei responsabil pentru gestionarea bugetului UE pe parcursul întregului ciclu anual și multianual. Printre sarcinile sale se numără coordonarea planificării bugetare strategice și a procesului bugetar anual, precum și raportarea cu privire la execuția bugetară²⁸. DG BUDG poate deci juca un rol esențial în ceea ce privește integrarea perspectivei de gen în procesul de întocmire a bugetului UE. Acestei direcții generale nu i-au fost atribuite însă responsabilități care să reflecte importanța unui astfel de rol.

Ciclul bugetar al UE nu a ținut seama în mod adecvat de egalitatea de gen

49 În această secțiune, Curtea se concentrează pe măsura în care Comisia a luat în considerare egalitatea de gen în actualul ciclu bugetar al UE. Au fost urmărite în acest scop cele patru acțiuni prezentate în *figura 7*.

²⁸ DG Buget, Planul strategic 2020-2024.

Figura 7 – Acțiuni vizând integrarea egalității de gen în procesul bugetar al UE

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza următoarelor documente: OCDE, *Toolkit for Mainstreaming and Implementing Gender Equality*, 2018; OCDE, *Designing and Implementing gender budgeting. A path to action*, 2019; Consiliul Europei, *Gender budgeting: practical implementation Handbook*, 2009.

Comisia nu a acordat suficientă atenție analizei de gen a politicilor și a programelor examinate de Curte

50 Setul de instrumente al OCDE din 2018 descrie principalele caracteristici ale unei analize de gen adecvate. Acesta subliniază importanța unei analize de gen bazate pe date concrete în toate etapele ciclului de elaborare a politicilor și se axează în special pe evaluările nevoilor de gen și pe evaluările impactului de gen (punctul 06).

51 Întrucât bugetele anuale ale UE sunt încadrate într-un CFM pe șapte ani, este important ca la elaborarea cadrului respectiv să se țină seama de egalitatea de gen. Propunerea legislativă generală privind CFM este însoțită de propuneri sectoriale care acoperă principalele programe de finanțare ale UE. În conformitate cu agenda Comisiei pentru *o mai bună legiferare*, aceste propuneri fac obiectul unor evaluări ale impactului.

52 Curtea a evaluat dacă propunerile sectoriale care acoperă programele de finanțare ale UE auditate incluse în CFM 2014-2020 și în CFM 2021-2027 conțineau o analiză de gen în cele opt evaluări ale impactului aferente. S-a verificat, de asemenea, dacă propunerile legislative generale vizând cele două CFM și planul *Next Generation EU* includeau o cerință privind integrarea perspectivei de gen.

53 Comisia dispune de orientări pentru modul în care trebuie evaluat impactul economic, social și de mediu potențial al propunerilor legislative atunci când se efectuează evaluări ale impactului. Orientările aplicabile CFM 2014-2020²⁹ conțin instrucțiuni privind identificarea și evaluarea impactului legislației propuse asupra egalității de gen. Evaluările impactului examinate de Curte nu conțineau o astfel de evaluare. Acestea includeau puține trimiteri la egalitatea de gen și nu constituiau o veritabilă analiză de gen (punctul **06**).

54 Orientările Comisiei privind evaluările impactului pentru CFM 2021-2027³⁰ recomandă ca egalitatea de gen să fie luată în considerare în procesul de elaborare a politicilor, însă numai atunci când acest lucru este „proporțional”. Dintre cele opt evaluări ale impactului analizate de Curte, cea pentru FSE+ conținea o analiză de gen limitată, în timp ce evaluarea impactului pentru CAP conținea o scurtă descriere a situației femeilor din zonele rurale. Niciuna dintre celelalte evaluări nu conținea vreo explicație cu privire la motivul pentru care nu ar fi fost „proporțional” să se procedeze la o analiză de gen. Analiza efectuată de organismul Comisiei însărcinat cu evaluarea calității evaluărilor impactului (Comitetul de control normativ) confirmă cât de rar există trimiteri la egalitatea de gen în evaluările impactului. În 2017 și 2018, doar 6 dintre cele 129 de evaluări ale impactului examinate de acest comitet includeau referiri la egalitatea de gen.

55 Propunerile legislative generale ale Comisiei pentru ambele CFM menționau integrarea perspectivei de gen sau „egalitatea” doar în termeni generali și numai în legătură cu domeniul de politică „justiție”. Propunerea privind instrumentul *Next Generation EU* include o trimitere care subliniază importanța măsurilor privind egalitatea de gen. Această propunere identifică unele efecte ale crizei provocate de pandemia de COVID-19 asupra femeilor. De exemplu, se constată că criza a fost deosebit de dificilă pentru părinții singuri, dintre care 85 % sunt femei.

56 Curtea observă că există un angajament de a se ține seama de egalitatea de gen în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, cea mai mare componentă a instrumentului *Next Generation EU*. Planurile naționale de redresare și reziliență vor trebui să explice modul în care măsurile propuse ar urma să contribuie la egalitatea de gen și la egalitatea de șanse pentru toți, precum și modul în care aceste obiective vor fi integrate. Evaluarea de către Comisie a acestor planuri va acoperi, de asemenea, contribuția lor la reziliența socială a statelor membre și măsura în care ele atenuează în

²⁹ SEC(2009) 92.

³⁰ SWD(2017) 350 final.

mod eficace efectele sociale ale crizei provocate de pandemia de COVID-19. Consiliul decide, pe baza acestei evaluări, dacă să aprobe sau nu planurile respective. Raportul Comisiei privind punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență, care urmează să fie prezentat la jumătatea anului 2022, va include o evaluare a modului în care planurile de redresare și reziliență ale statelor membre au contribuit la combaterea inegalităților dintre femei și bărbați. Cu toate acestea, după cum a observat Curtea în avizul său privind Mecanismul de redresare și reziliență³¹, lipsa unor indicatori comuni va îngreuna monitorizarea și urmărirea rezultatelor, inclusiv în ceea ce privește egalitatea de gen.

57 Pentru a permite o analiză de gen adecvată și pentru a putea elabora politici adecvate bazate pe date concrete, factorii de decizie trebuie să aibă acces la statistici care să reflecte cu acuratețe diferențele și inegalitățile dintre genuri. Astfel de statistici ajută la monitorizarea impactului politicilor, aduc în atenție domeniile în care se pot face mai multe pentru eliminarea disparităților de gen³² și permit măsurarea diferențelor dintre femei și bărbați în ceea ce privește diferitele dimensiuni sociale și economice³³.

58 Prin urmare, Curtea a analizat disponibilitatea datelor și a statisticilor care au la bază date defalcate pe sexe. Oficiul pentru Statistică al UE, Eurostat, produce date defalcate pe sexe pe baza a aproximativ două treimi dintre cele 2 786 de seturi de date disponibile privind principalele domenii ale politicii sociale a UE³⁴. Eurostat furnizează de asemenea informații defalcate pe sexe pentru o serie de domenii de politică ale UE, dar nu pentru toate: de exemplu, nu există informații defalcate pe sexe cu privire la numărul de pasageri din transporturi. Comisia dispune de asemenea de un portal care permite accesul publicului la date publicate de instituțiile și organismele Uniunii Europene³⁵. Dintre cele 15 749 de seturi de date disponibile pe portal, aproximativ un sfert aparțin categoriei „Populație și societate”, un domeniu cu relevanță directă pentru statisticile de gen. Aproximativ jumătate dintre aceste date sunt defalcate pe sexe. EIGE elaborează statistici de gen, inclusiv un indice al egalității de gen

³¹ Avizul nr. 6/2020 al Curții de Conturi Europene [referitor la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență](#).

³² ONU, *Integrating a Gender Perspective into Statistics*, 2016.

³³ EIGE, *Glossary and thesaurus*.

³⁴ Baza de date a Eurostat, 17.3.2021.

³⁵ Portalul de date deschise al UE, 17.3.2021.

(punctul 04). Baza de date a EIGE cu statistici de gen conține date privind 1 888 de indicatori.

59 Luate împreună, aceste surse oferă acces la un volum mare de date defalcate pe sexe. Or, în cazul fondurilor examinate, Curtea a identificat puține dovezi care să sugereze că Comisia utilizase în mod sistematic astfel de date în analizele de gen. Dintre evaluările impactului examinate de Curte pentru ambele CFM, doar una (cea pentru FSE+³⁶) conținea o trimitere la diferențele de gen, ceea ce sugera că au fost utilizate date defalcate pe sexe.

Comisia a stabilit puține obiective legate în mod explicit de gen

60 Conform setului de instrumente al OCDE din 2018, guvernele ar trebui să stabilească obiective de performanță legate de gen în diferite domenii de politică, pentru a putea să urmărească progresele înregistrate în direcția Țintelor în materie. Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al UE nu conține cerințe specifice privind obiective legate de gen, dar include o cerință generală de a se stabili obiective pentru programe.

61 Obiectivele programelor sunt enumerate în așa-numitele „fișe de program”. Acestea sunt rapoarte anexate la proiectul de buget corespunzător fiecărui exercițiu și oferă informații cu privire la progresele înregistrate în anii anteriori în direcția îndeplinirii obiectivelor programului respectiv. Curtea a evaluat dacă fișele de program care însoțeau proiectele de buget anual pentru CFM 2014-2020 reflectau utilizarea obiectivelor legate de gen la nivelul domeniilor de politică. Pentru CFM 2021-2027, Curtea a examinat propuneri legislative de programe pentru a stabili dacă acestea includeau obiective legate de gen.

62 Dintre cele 58 de programe de cheltuieli din CFM 2014-2020, patru – programul „Drepturi, egalitate și cetățenie” (REC), Fondul social european (FSE), Erasmus+ și programul în domeniul sănătății – includeau trimiteri explicite la promovarea egalității de gen ca unul dintre obiectivele urmărite. Propunerile Comisiei vizând programul REC (care a devenit programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori”) și FSE+ corespundeau singurelor programe din CFM 2021-2027 care includeau obiective cu trimiteri explicite la egalitatea de gen.

³⁶ SWD(2018) 289 final.

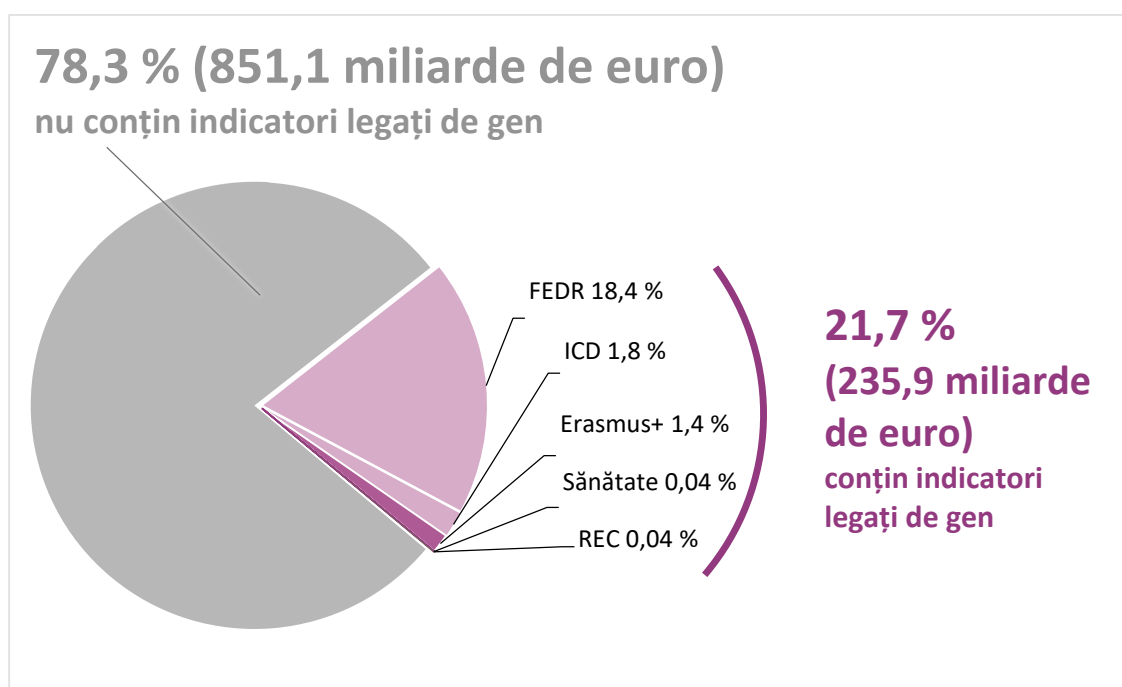
Comisia nu a monitorizat în mod eficace contribuția bugetului UE la atingerea egalității de gen

63 Setul de instrumente al OCDE din 2018 prevede că mecanismele de monitorizare permit evaluarea progreselor, îmbunătățirea procesului decizional și adaptarea programelor și a resurselor pentru a se obține un impact mai mare. Regulamentul financiar al UE prevede că îndeplinirea obiectivelor trebuie să fie monitorizată cu ajutorul indicatorilor de performanță.

64 Comisia publică date privind indicatorii de performanță în fișele de program. Acești indicatori sunt definiți în legislația care stă la baza programelor sau în legislația secundară conexă. Curtea a evaluat dacă fișele de program din CFM 2014-2020 includeau indicatori pentru monitorizarea îndeplinirii obiectivelor legate de gen.

65 Fișele de program publicate în 2020, care acoperă cele 58 de programe de cheltuieli, cuprindeau peste 1 000 de indicatori. Dintre aceștia, 29 de indicatori din 5 programe erau legați de egalitatea de gen. Indicatorii respectivi măsoară schimbările în timp legate de dimensiunea de gen – de exemplu, diferența de remunerare între femei și bărbați. 19 indicatori se bazează, de asemenea, pe date defalcate pe sexe – de exemplu, rata ocupării forței de muncă în funcție de sex. Aceste programe reprezintă 21,7 % din cuantumul total al CFM 2014-2020. A se vedea [figura 8](#). În propunerile Comisiei pentru CFM 2021-2027 fuseseră menținuți doar 10 dintre cei 29 de *indicatori legați de gen* identificați de Curte.

Figura 8 – Proportia programelor din CFM 2014-2020 care conțineau indicatori legați de gen

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

Comisia a pus la dispoziție puține informații cu privire la impactul de ansamblu al bugetului UE asupra egalității de gen

66 Informarea publicului cu privire la impactul bugetului asupra egalității de gen vine în sprijinul unui control sistematic și al asigurării răspunderii³⁷. Aceasta poate include publicarea de informații privind fondurile alocate și utilizate pentru obiective legate de egalitatea de gen, precum și raportarea cu privire la performanța programelor. O astfel de abordare facilitează controlul parlamentar. A se vedea [caseta 2](#).

³⁷ OCDE, *Designing and Implementing gender budgeting. A path to action*, 2019.

Caseta 2

Utilizarea datelor defalcate pe sexe pentru analiza economică aflată la baza proiectului de lege privind bugetul

Începând din 2004, guvernul suedez prezintă parlamentului, într-o anexă separată la proiectul de lege privind bugetul anual, informații cu privire la diferențele economice și la evoluția distribuției veniturilor între femei și bărbați. Anexa la bugetul pe 2021 conține o analiză a distribuției resurselor financiare între femei și bărbați începând cu 1995, inclusiv analize ale evoluției veniturilor salariale, a pensiilor, a transferurilor sociale, a impozitelor și a venitului total disponibil. Anexa se încheie cu o descriere a impactului reformelor din perioada 2019-2021 asupra distribuției resurselor economice între femei și bărbați. Ministerul Finanțelor este responsabil de elaborarea anexei.

67 Cele două rapoarte principale ale Comisiei privind performanța bugetului UE sunt fișele de program anexate la proiectul de buget anual și *raportul anual privind gestionarea și performanța* prezentat pentru procedura anuală de *descărcare de gestiune*. Curtea a evaluat dacă, în aceste două rapoarte, Comisia prezentase informații cu privire la impactul de ansamblu al bugetului UE și al programelor sale de finanțare asupra egalității de gen.

Comisia a mărit volumul de informații legate de gen care însoțesc proiectul de buget al UE, dar nu le-a prezentat în mod uniform

68 Unele fișe de program includ o secțiune referitoare la integrarea perspectivei de gen. Dintre cele 58 de fișe de program publicate în 2016, primul an în care au fost incluse aceste informații, 20 conțineau o astfel de secțiune; acest număr a crescut la 34 în cazul fișelor de program publicate în 2020³⁸. Altfel spus, 59 % dintre fișele aferente programelor de cheltuieli, reprezentând 88 % din CFM 2014-2020, conțin în prezent informații cantitative sau calitative legate de gen.

69 Curtea a identificat însă deficiențe la nivelul acestor informații. Dintre cele 34 de fișe de program publicate în 2020 care conțineau informații legate de gen, doar 10 (29 %) includeau estimări financiare privind contribuția bugetului UE la egalitatea de gen. Printre programele respective se numărau cele aferente FSE și FEDR, dar nu și cele aferente FEAGA, FEADR sau Erasmus+. Cu toate acestea, întrucât nu există un sistem comun de urmărire a fondurilor alocate și utilizate pentru egalitatea de gen în cadrul bugetului UE, direcțiile generale au utilizat metode diferite pentru a estima contribuția

³⁸ Plus o fișă suplimentară pentru un instrument special.

programelor lor la egalitatea de gen. Acest lucru a făcut imposibilă calcularea unei contribuții totale pentru întregul buget al UE. În cazul altor politici transversale, Comisia urmărește alocarea fondurilor și utilizarea acestora. A se vedea **caseta 3**. Pentru egalitatea de gen nu exista însă un astfel de sistem.

Caseta 3

Urmărirea resurselor și stabilirea de ținte pentru politicile climatice

În ceea ce privește politicile climatice, Comisia utilizează pentru urmărirea resurselor o abordare bazată pe o metodă elaborată de OCDE³⁹. În documentul său de analiză din 2020 privind urmărirea cheltuielilor legate de climă⁴⁰, Curtea a constatat că abordarea utilizată avea avantajul de a fi simplă și pragmatică, dar a reiterat în același timp preocupările exprimate în raportul său special privind acțiunile climatice⁴¹ cu privire la riscul supraestimării acestor cheltuieli.

Urmărirea fondurilor poate fi completată cu stabilirea de ținte. În contextul UE, aceste ținte sunt fixate în acord cu Parlamentul European și cu Consiliul. De exemplu, există ținta ca o pondere de 20 % din CFM 2014-2020 (aproximativ 200 de miliarde de euro) și o pondere de 30 % din CFM 2021-2027 și instrumentul *Next Generation EU* combinate (aproximativ 550 de miliarde de euro) să fie utilizate pentru politicile climatice.

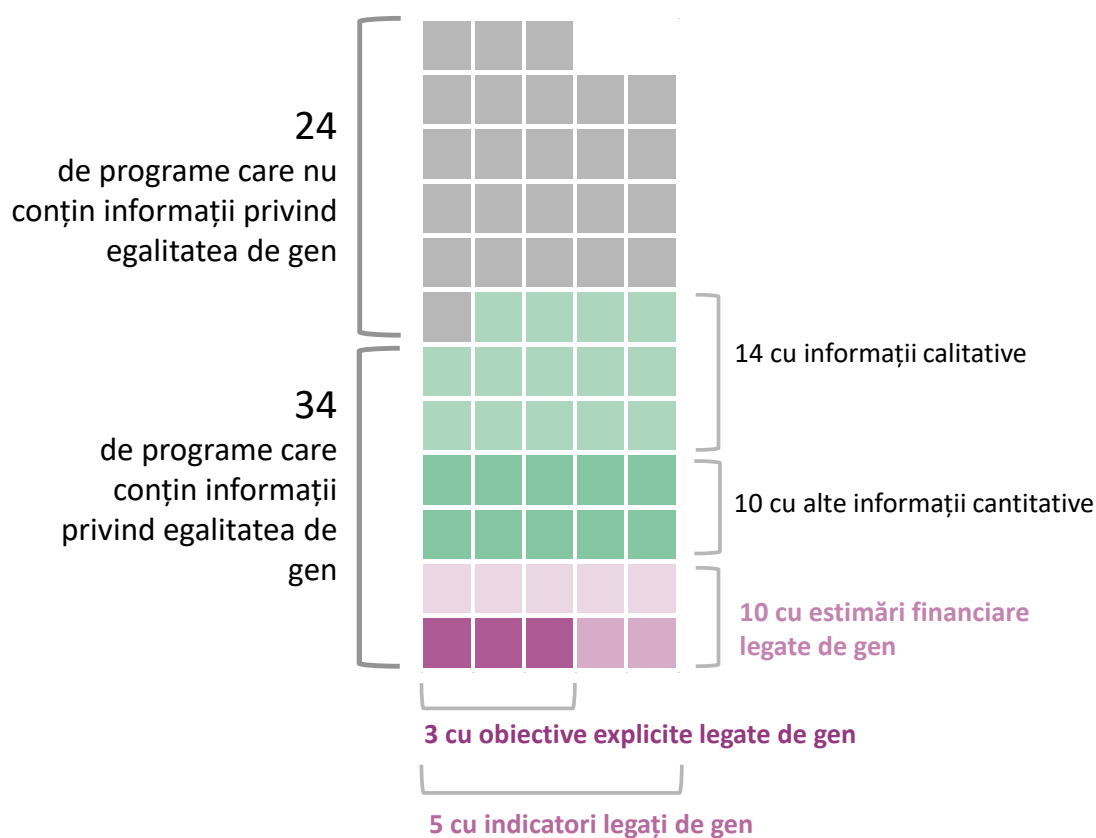
70 **Figura 9** sintetizează informațiile legate de gen prezentate în fișele de program, inclusiv obiectivele legate de gen (punctul 62), indicatorii (punctul 65) și estimările financiare (punctul 69).

³⁹ *OECD DAC Rio Markers for Climate. Handbook.*

⁴⁰ Documentul de analiză nr. 01/2020: „Urmărirea cheltuielilor legate de climă în bugetul UE”.

⁴¹ Raportul special nr. 31/2016 al Curții de Conturi Europene: „Cel puțin un euro din cinci din bugetul UE ar trebui să fie cheltuit pentru acțiuni în domeniul climatic: există activități ambițioase în curs de desfășurare în acest sens, dar există un risc serios de a nu se reuși atingerea acestui obiectiv”.

Figura 9 – Prezentare de ansamblu cu privire la informațiile legate de gen disponibile în fișele de program

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza fișelor de program anexate la proiectul de buget general pentru exercițiul financiar 2021.

71 În Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025, Comisia se angajează „să analizeze” posibilitatea de a cuantifica cheltuielile legate de egalitatea de gen la nivel de program în CFM 2021-2027. În noiembrie 2020, Comisia, Consiliul și Parlamentul European au convenit ca, pentru CFM 2021-2027, Comisia să elaboreze o metodă de cuantificare a cheltuielilor relevante la nivel de program. În temeiul acestui acord interinstituțional, Comisia va pune în aplicare metoda respectivă pentru anumite programe gestionate la nivel central, cel târziu în ianuarie 2023, pentru a-i testa fezabilitatea⁴². Altfel spus, pe termen mediu, Comisia nu va fi în măsură să demonstreze quantumul fondurilor utilizate în cadrul tuturor programelor de finanțare ale UE pentru a sprijini egalitatea de gen.

⁴² Acordul interinstituțional între Parlamentul European, Consiliu și Comisie privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară, precum și privind noile resurse proprii, inclusiv o foaie de parcurs pentru introducerea de noi resurse proprii.

Raportul anual privind gestionarea și performanța nu conținea decât foarte puține informații cu privire la rezultatele obținute în ceea ce privește egalitatea de gen

72 Raportul anual privind gestionarea și performanța face parte din pachetul integrat de raportare financiară și de responsabilitate al Comisiei⁴³. El reprezintă o contribuție esențială la procedura anuală de descărcare de gestiune. Secțiunea 1 a acestui raport evaluează progresele înregistrate în direcția atingerii obiectivelor de politică. În raportul său privind performanța bugetului UE⁴⁴, Curtea a atras atenția asupra informațiilor limitate puse la dispoziție cu privire la contribuția programelor de cheltuieli ale UE la egalitatea de gen.

73 De la publicarea primului raport anual privind gestionarea și performanța⁴⁵, în 2016, Comisia nu a mai raportat în mod specific cu privire la egalitatea de gen ca prioritate orizontală și nici nu a furnizat vreo analiză în secțiunile individuale. În schimb, raportul include informații privind cheltuielile legate de alte priorități orizontale. În Raportul anual pe 2019 privind gestionarea și performanța⁴⁶, Comisia a afirmat că obiectivele de politică orizontale trebuie să fie mai bine integrate în întregul buget, în special în ceea ce privește cheltuielile legate de climă, protejarea biodiversității și ODD. Egalitatea de gen nu este menționată în raportul anual privind gestionarea și performanța.

Existența unor cerințe legale stabilite în detaliu a facilitat integrarea egalității de gen în programe

74 În secțiunea finală a acestui raport, Curtea se concentrează asupra programelor individuale și evaluează dacă Comisia ținuse seama de egalitatea de gen în cadrul FSE, al FEDR și FEADR, al FEGA și al Erasmus+. S-a verificat dacă au fost efectuate analize de gen și dacă fuseseră stabilite obiective legate de gen. Curtea a urmărit să identifice dacă Comisia era în măsură să demonstreze rezultatele programelor în ceea ce privește egalitatea de gen.

⁴³ Articolul 318 TFUE și articolul 247 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul financiar.

⁴⁴ [Raportul Curții de Conturi Europene privind performanța bugetului UE – situația la sfârșitul anului 2019](#).

⁴⁵ COM(2016) 446 final: „Raportul anual pentru 2015 privind gestionarea și performanța bugetului UE”.

⁴⁶ COM(2020) 265 final.

75 Accentul a fost pus pe aceste cinci fonduri nu numai datorită importanței lor financiare în cadrul CFM, ci și pentru că ele au potențialul de a stimula creșterea economică și de a contribui la egalitatea de gen (punctul **02**). FSE sprijină proiecte în domeniul ocupării forței de muncă, al incluziunii sociale, al educației și al formării din întreaga UE. FEDR urmărește să promoveze o dezvoltare echilibrată în diferitele regiuni ale UE. FEADR se concentrează asupra provocărilor specifice cu care se confruntă zonele rurale din UE. FEAGA urmărește să garanteze veniturile fermierilor prin intermediul plăților directe. Erasmus+ oferă finanțare din partea UE pentru a sprijini educația și formarea profesională cu scopul de a promova creșterea economică.

Fondurile ESI au un potențial considerabil de a contribui la egalitatea de gen, dar Curtea nu a identificat decât puține informații cu privire la rezultate pentru perioada acoperită de CFM 2014-2020

76 Peste jumătate din finanțarea UE este direcționată prin intermediul celor cinci fonduri ESI. Aceste fonduri sunt gestionate în comun de Comisie și de statele membre. Curtea a auditat FSE, FEDR și FEADR, în Spania și în România. Activitatea sa a acoperit acordurile de parteneriat ale acestor două țări, precum și 12 dintre programele lor.

77 Cerințele legale în materie de egalitate de gen variază de la un regulament privind fondurile ESI la altul. *Regulamentul privind dispozițiile comune*⁴⁷ stabilește însă dispoziții comune pentru fondurile ESI în CFM 2014-2020. Articolul 7 din acest regulament prevede că statele membre și Comisia trebuie să se asigure că egalitatea între bărbați și femei este promovată, iar egalitatea de gen este luată în considerare pe tot parcursul pregătirii, al implementării, al monitorizării și al evaluării tuturor programelor. Regulamentul cere ca activitățile din toate domeniile să urmărească egalitatea de gen cu ajutorul unor instrumente precum evaluările *ex ante* și condiționalitățile *ex ante*, comitetele de monitorizare și procedurile și criteriile de selecție.

78 Propunerea Comisiei privind un nou regulament privind dispozițiile comune pentru CFM 2021-2027 nu conținea inițial dispoziții similare celor de la articolul 7 din regulamentul aplicabil pentru perioada 2014-2020. După revizuirile inițiale, într-o versiune ulterioară a documentului au fost reintroduse dispoziții similare. Noul regulament privind dispozițiile comune impune, de asemenea, statelor membre să dispună de un cadru strategic național pentru egalitatea de gen ca o condiție necesară pentru a putea utiliza fonduri ESI atunci când investesc în îmbunătățirea echilibrului de

⁴⁷ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

gen pe piața muncii, a echilibrului dintre viața profesională și cea privată sau a infrastructurii de îngrijire a copiilor.

Egalitatea de gen a fost luată în considerare în contextul pregătirii programelor examinate de Curte

79 În ceea ce privește programele pe care le-a examinat în Spania și în România, Curtea a constatat că obligația de a lua în considerare egalitatea de gen a fost respectată mai des în cursul fazei de pregătire decât în etapele de punere în aplicare și de monitorizare. Toate programele conțineau o analiză de gen, iar egalitatea de gen a fost luată în considerare la elaborarea lor într-o măsură variabilă. De asemenea, ambele state membre efectuaseră evaluări *ex ante* pentru a stabili dacă măsurile planificate aveau șanse de succes în promovarea egalității de gen. Curtea a identificat o serie de exemple în care analizele de gen fuseseră încurajate în cadrul procedurilor de selecție. A se vedea [caseta 4](#).

Caseta 4

Criterii de selecție care încurajează realizarea unei analize de gen

Spania și România includ în procedurile de selecție criterii care încurajează solicitanții ce depun proiecte să efectueze analize de gen.

De exemplu, în cadrul programului „Strategii de dezvoltare urbană durabilă și integrată” cofinanțat de FEDR, autoritățile spaniole au solicitat unui organism de experți să evalueze cât de bine a fost integrată dimensiunea de gen în propunerile de proiecte și au utilizat punctajul obținut ca un criteriu de selecție.

În România, solicitanților de finanțare în cadrul unui program FSE li s-a cerut să descrie modul în care proiectul lor contribuia la una sau mai multe teme orizontale, printre care nediscriminarea și egalitatea de gen. Cererile de finanțare care includeau măsuri de combatere a discriminării între femei și bărbați au primit puncte suplimentare.

Obiectivele legate de gen au fost rareori luate în considerare în programele examinate de Curte și nu erau disponibile decât puține informații cu privire la impactul lor asupra egalității de gen

80 Programele trebuie să respecte obiectivele generale stabilite în legislația specifică aplicabilă fondurilor care le finanțează și în Regulamentul privind dispozițiile comune. Statele membre au posibilitatea de a integra propriile obiective legate de gen. Spania, spre deosebire de România, incluse obiective și indicatori specifici de gen pentru

unele priorități de investiții din cadrul FSE. Celelalte fonduri examinate de Curte nu conțineau astfel de obiective legate de gen.

81 Regulamentul privind dispozițiile comune impune fiecărui stat membru să prezinte un raport anual de implementare pentru fiecare program și precizează că rapoartele din 2016 și 2018 trebuie să conțină o evaluare a acțiunilor întreprinse pentru promovarea egalității de gen și a nediscriminării.

82 Rapoartele pentru toate programele selectate includeau o secțiune cu date – cel mai adesea calitative, dar uneori cantitative – privind acțiunile specifice întreprinse pentru promovarea egalității de gen și măsurile instituite pentru a se asigura faptul că egalitatea de gen este luată în considerare. Aceste rapoarte nu conțineau însă informații cu privire la rezultate sau la impacturi.

83 Pe baza acestor rapoarte, Comisia a publicat la rândul său rapoarte privind implementarea fondurilor ESI în 2017 și 2019. În 2018, ea a publicat, de asemenea, un raport de sinteză privind implementarea programelor aferente fondurilor ESI în perioada 2014-2017. Aceste rapoarte conțineau însă puține informații referitoare la egalitatea de gen.

84 Platforma de date deschise pentru fondurile ESI a Comisiei furnizează date privind participanții la activitățile finanțate. Aceste date nu conțin însă nicio referire la distribuția pe sexe a participanților. În consecință, pentru niciunul dintre fondurile ESI nu sunt puse la dispoziția publicului date consolidate defalcate pe sexe cu privire la vreunul dintre indicatorii comuni.

Plățile directe către fermieri din cadrul FEAGA ignorau dimensiunea de gen

85 Politica agricolă comună (PAC) reprezintă peste o treime din finanțarea pusă la dispoziție de UE. FEAGA reprezintă aproximativ trei sferturi din PAC și este utilizat în principal pentru a acorda sprijin pentru venit fermierilor prin plăți directe. Este vorba de cel mai mare program din cadrul bugetului UE, dotat cu peste 300 de miliarde de euro în CFM 2014-2020.

Regulamentul privind plățile directe nu ia în considerare egalitatea de gen și limitează capacitatea statelor membre de a face acest lucru

86 Regulamentul pentru perioada 2014-2020 privind plățile directe nu include cerințe legale privind integrarea perspectivei de gen sau egalitatea de gen. În avizul său

referitor la propunerile Comisiei privind PAC post-2020⁴⁸, Curtea a subliniat că un stat membru preocupat, de exemplu, de impactul de gen al plăților directe va avea la dispoziție „puține opțiuni” pentru a schimba modul în care sunt distribuite subvențiile, deoarece concepția de la baza plăților va fi fost deja stabilită în mare măsură de legislația UE propusă.

87 Curtea a identificat exemple care ilustrează acest aspect în două dintre cele patru studii de caz ale expertului contractat (punctul 19). Andaluzia (Spania) aplică integrarea dimensiunii de gen în bugetul său regional. Această regiune utilizează aproximativ 90 % din programele sale pentru a promova egalitatea de gen. Cu toate acestea, Fondul de garantare agricolă al Andaluziei nu face parte dintre acestea, deoarece sistemul de plăți directe nu lasă loc pentru acțiuni pozitive în ceea ce privește femeile⁴⁹. Suedia aplică integrarea dimensiunii de gen în buget și dispune de date de referință care demonstrează inegalitățile existente în domeniul agriculturii. Autoritățile suedeze au explicat însă că, deoarece rolul lor este de a pune în aplicare politica și nu de a o elabora și deoarece integrarea dimensiunii de gen în buget nu este obligatorie în temeiul Regulamentului privind plățile directe, ele nu pot utiliza această politică pentru a corecta inegalitățile.

Lacunele în materie de date și lipsa analizelor de gen generează riscul perpetuării inegalităților de gen

88 Revizuirile aduse PAC sunt analizate în evaluările impactului, scopul urmărit fiind acela de a nu se exacerba inegalitățile care există între fermieri în funcție de vârstă, dimensiunea fermei sau regiunea din UE în care se află. Nu se ține seama în mod explicit de diferențele dintre fermierii de sex masculin și cei de sex feminin. În avizul său privind PAC post-2020 (punctul 86), Curtea a observat că, în evaluarea sa de impact, Comisia luase în considerare egalitatea de gen în legătură cu ODD, dar că impactul acestui aspect asupra propunerii părea să fie marginal.

89 Curtea a criticat în acest aviz și lipsa unor informații exacte cu privire la veniturile gospodăriilor agricole și lipsa oricăror cerințe ca statele membre să compileze statistici privind venitul agricol disponibil. Lipsa unor astfel de statistici defalcate în funcție de sex este, totodată, o lacună majoră în materie de date atunci când se analizează efectele plăților directe asupra egalității de gen.

⁴⁸ Avizul nr. 7/2018 al Curții de Conturi Europene referitor la propunerile Comisiei de regulamente privind politica agricolă comună pentru perioada de după 2020.

⁴⁹ *Gender Impact Report on the 2020 Budget of the Autonomous Region of Andalusia*, 2019.

90 O altă lacună majoră în materie de date este lipsa de statistici defalcate pe sexe privind beneficiarii plăților directe. Regulamentul privind FEAGA nu include nicio cerință privind furnizarea unor astfel de statistici. Comisia nu dispunea de date cu privire la proporțiile plăților care ajungeau la femei și, respectiv, la bărbați. Totuși, conform studiului de caz utilizat de expertul contractat de Curte, Consiliul suedez pentru agricultură dispune de date care indică faptul că, în 2019, 16 % dintre solicitanții din Suedia erau femei, dar acestea au primit doar 7 % din sprijinul sub formă de plăți. În 2019, în Irlanda, potrivit *Irish Farmers' Association*, femeile dețineau 10 % din terenurile eligibile și au primit doar 8 % din plăți⁵⁰. Întrucât plățile directe sunt plăți pe suprafață adresate fermierilor cu terenuri aflate la dispoziția lor pentru activități agricole („exploatații”), există mai mulți factori care pot explica aceste cifre.

91 Un studiu comandat de Parlamentul European în 2019⁵¹ a arătat că „în comparație cu omologii lor bărbați, femeile fermier au într-o măsură mult mai mică acces, control și proprietate asupra terenurilor și a altor active productive”. Potrivit Comitetului Organizațiilor Profesionale din Agricultură⁵², accesul la împrumuturi este dificil pentru femei. Eurostat nu dispune de informații defalcate în funcție de sex cu privire la proprietatea asupra exploatațiilor agricole, dar produce date privind exploatanții fermelor agricole. Aceștia pot să aibă ferma în proprietate sau în arendă, să fie emfiteoți sau administratori fiduciari. Pentru 2016, datele Eurostat arată că doar aproximativ 30 % din exploatanții de ferme din Europa erau femei⁵³.

92 De asemenea, datele Eurostat arată că femeile tind să aibă exploatații mai mici: în 2016, femeile dețineau doar 16 % dintre exploatațiile mai mari, comparativ cu 35 % dintre exploatațiile mai mici⁵⁴. În 2017, Comisia a estimat că producția per exploatație era mult mai mică în cazul fermierilor de sex feminin (puțin sub 12 000 de euro în 2013) decât în cazul fermierilor de sex masculin (aproape 40 000 de euro). De asemenea, se estima că femeile fermier controlează mult mai puține terenuri (12 %)

⁵⁰ IFA Diversity Strategy Towards 2025, octombrie 2019.

⁵¹ Parlamentul European, *The professional status of rural women in the EU*, 2019.

⁵² Comitetul Organizațiilor Profesionale din Agricultură, *Challenges and opportunities in achieving gender equality and the empowerment of rural women and girls*, 2017.

⁵³ *Farm indicators by agricultural area, type of farm, standard output, sex and age of the manager and NUTS 2 regions*, extras din decembrie 2020.

⁵⁴ Dimensiunea economică bazată pe producția standard în euro: exploatațiile mici < 8 000 de euro; exploatațiile mai mari ≥ 25 000 de euro.

decât bărbații (61 %), restul terenurilor fiind deținute de întreprinderi⁵⁵. În avizul său privind PAC post-2020, Curtea a observat că cifrele Comisiei „sugerează că bărbații primesc aproximativ trei cincimi din astfel de subvenții [sprijin pentru venit acordat fermierilor], în timp ce femeile primesc o optime, iar întreprinderile, restul subvențiilor”.

93 Toate cele de mai sus sugerează că există o nevoie clară de analiză de gen a sprijinului pentru venit acordat fermierilor prin intermediul plăților directe, inclusiv în ceea ce privește distribuția veniturilor și relația cu proprietatea asupra terenurilor, cu terenurile eligibile și cu destinatarii plăților. Acest lucru va necesita colectarea și diseminarea unor date mai ample privind femeile în agricultură. Încă din 2017, Parlamentul European⁵⁶ a invitat Comisia și statele membre să măsoare contribuția femeilor la venitul rural și să identifice rolurile femeilor în agricultură. Parlamentul a subliniat, de asemenea, necesitatea ca statele membre să pună la dispoziție statistici actualizate privind proprietățile funciare deținute de femei.

Comisia nu a luat în considerare egalitatea de gen în toate aspectele programului Erasmus+

94 Erasmus+ este programul UE care sprijină educația și formarea, precum și tineretul și sportul. Componenta de mobilitate a programului oferă cursanților și personalului didactic posibilitatea de a dobândi competențe prin studii, muncă și voluntariat în străinătate.

95 În considerentele regulamentului care se aplică programului Erasmus+ din CFM 2014-2020 se arată că printre obiective se numără și promovarea egalității între bărbați și femei. Deși în textul principal al regulamentului nu există cerințe legale obligatorii cu privire la integrarea dimensiunii de gen sau la colectarea de date defalcate pe sexe, anexa I conține o cerință privind colectarea de astfel de date pentru 2 dintre cei 25 de indicatori principali aferenți programului.

96 Propunerea legislativă pentru programul Erasmus+ din CFM 2021-2027 nu conținea inițial dispoziții juridice privind integrarea perspectivei de gen și nici nu cerea colectarea de date defalcate pe sexe. Parlamentul European a propus însă un

⁵⁵ Arhiva de știri a Comisiei Europene, *Future of CAP: Where are all the women?*, 2017.

⁵⁶ Rezoluția Parlamentului European din 4 aprilie 2017 referitoare la femei și rolul lor în zonele rurale.

amendament⁵⁷ prin care se solicita ca toți indicatorii cantitativi pentru Erasmus+ să fie defalcați pe sexe.

Comisia a acordat puțină atenție egalității de gen în cursul pregătirii programelor

97 Evaluarea impactului realizată de Comisie pentru programul Erasmus+ aferent CFM 2014-2020 a ținut seama de egalitatea de gen, dar numai într-o măsură limitată. Documentul conținea un simplu tabel cu o descriere a impactului preconizat al fiecărei propuneri de politică asupra egalității de gen, fără o analiză adecvată a nevoilor și a impactului de gen.

98 În evaluarea impactului realizată pentru CFM 2021-2027, egalitatea de gen a fost subliniată ca fiind una dintre chestiunile care ar trebui abordate de programul Erasmus+. Egalitatea de gen a fost evidențiată ca o provocare și în cadrul consultării publice deschise din 2017 cu privire la viitorul programului Erasmus+. Prin urmare, exista o nevoie clar identificată ca egalitatea de gen să fie luată în considerare la nivelul de ansamblu al programului Erasmus+. Cu toate acestea, în propunerea legislativă, Comisia a propus o promovare activă a egalității de gen într-un singur domeniu al programului, și anume „Sport”.

99 Comisia dispune de datele necesare pentru a efectua cu privire la programul Erasmus o analiză de gen sau o evaluare a echilibrului de gen, inclusiv pe domeniu de studii. Raportul anual pe 2019 al programului Erasmus+ nu conține însă informații cu privire la impactul sau la rezultatele programului dintr-o perspectivă de gen și nu include niciun fel de date defalcate pe sexe. Există trimiteri la numărul total de studenți sau participanți, dar aceste cifre nu sunt defalcate în funcție de sex.

100 În fișele de program publicate în 2020, Comisia a afirmat că echilibrul de gen în rândul participanților la programul Erasmus+ până la acel moment era „excelent”, fără a furniza însă cifre. Ea a ajuns la această concluzie în pofida unui studiu din 2019, realizat tot de Comisie⁵⁸, care indică existența unei disparități de gen semnificative în cadrul programului Erasmus+, la program participând mai multe femei decât bărbați. Cele mai recente date disponibile ale Comisiei⁵⁹ arată că în perioada 2014-2018 au existat diferențe semnificative de gen între domeniile de studiu. De exemplu, în

⁵⁷ Rezoluția legislativă a Parlamentului European din 28 martie 2019 referitoare la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a „Erasmus”. amendamentul 170.

⁵⁸ Comisia Europeană, *Erasmus+ higher education impact study*, 2019.

⁵⁹ Portalul de date deschise al UE, *Erasmus mobility statistics 2014-2018*.

domeniul IT s-au înregistrat aproximativ de două ori și jumătate mai mulți participanți de sex masculin, în timp ce, în domeniul artelor și științelor umaniste, participanții de sex feminin erau mult mai numeroși. Acest lucru sugerează că este necesar să se țină seama de perspectiva de gen în planificarea programului Erasmus+ și să se efectueze analize ample care să meargă dincolo de numărul total de participanți, defalcat pe domenii specifice.

Concluzii și recomandări

101 Per ansamblu, integrarea perspectivei de gen nu a fost încă aplicată la nivelul de ansamblu al bugetului UE. Cadrul pentru sprijinirea integrării perspectivei de gen în bugetul UE nu este încă pe deplin instituit. S-a observat că ciclul bugetar al UE nu a ținut seama în mod adecvat de egalitatea de gen. Potrivit concluziilor Curții, Comisia nu s-a ridicat deocamdată la înălțimea angajamentului său de a asigura integrarea perspectivei de gen în bugetul UE.

102 Mai concret, s-a constatat că strategia Comisiei privind egalitatea de gen nu promova suficient utilizarea integrării perspectivei de gen. Pentru perioada 2016-2019, Comisia a înlocuit strategia sa anterioară privind egalitatea de gen cu un document fără caracter obligatoriu, care nu includea un plan de punere în aplicare și de monitorizare a integrării perspectivei de gen. Noua Strategie privind egalitatea de gen 2020-2025 a intensificat angajamentul Comisiei față de integrarea perspectivei de gen, dar lipsesc în continuare condițiile prealabile fundamentale și acțiuni specifice (punctele [25-35](#)).

103 Potrivit constatărilor Curții, cadrul instituțional al Comisiei este în curs de consolidare, dar nu sprijină încă pe deplin aplicarea integrării perspectivei de gen. Comisia din perioada 2014-2019 nu a instituit mecanismele necesare pentru aplicarea și monitorizarea integrării perspectivei de gen și nu a pus la dispoziția direcțiilor generale suficiente cursuri de formare sau expertiză pentru a aplica în mod eficace această abordare. Comisia din perioada 2019-2024 a clarificat rolurile și responsabilitățile legate de integrarea egalității. Noile dispoziții conferă un rol central Secretariatului General, care s-a angajat să garanteze că egalitatea este luată în considerare în procesul de elaborare a politicilor. DG BUDG, care este responsabilă de gestionarea bugetului UE și poate juca un rol-cheie în ceea ce privește integrarea perspectivei de gen în procesul de întocmire a bugetului UE, nu a primit însă responsabilități care să reflecte importanța unui astfel de rol. Comisia intenționează să elaboreze o strategie de formare privind integrarea egalității (punctele [36-48](#)).

Recomandarea 1 – Consolidarea cadrului instituțional al Comisiei

Cu scopul de a consolida cadrul instituțional pentru sprijinirea integrării perspectivei de gen și pentru a-și transpune angajamentul față de aceasta în acțiuni specifice, Comisia ar trebui:

- (a) să clarifice rolurile legate de integrarea perspectivei de gen în toate domeniile de politică, să numească, în fiecare direcție generală, personal care să se ocupe de acest subiect și să întocmească planuri pentru aplicarea integrării perspectivei de gen în fiecare domeniu de politică;
- (b) să se asigure că DG BUDG orientează, coordonează și monitorizează în mod eficace integrarea perspectivei de gen în bugetul UE (altfel spus, integrarea dimensiunii de gen în buget);
- (c) să pună la dispoziția întregului personal cursuri de formare privind integrarea perspectivei de gen;
- (d) să se asigure că direcțiile generale fac schimb de informații și de practici și utilizează sistematic instrumentele și expertiza disponibilă atunci când aplică integrarea perspectivei de gen, inclusiv instrumentele și expertiza EIGE.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: decembrie 2021.

104 Curtea a observat că ciclul bugetar al UE nu a ținut seama în mod adecvat de egalitatea de gen. Comisia nu a acordat suficientă atenție analizei de gen a politicilor și a programelor examinate de Curte. Dintre cele opt evaluări ale impactului analizate de Curte, cea pentru FSE+ conținea o analiză de gen limitată, în timp ce evaluarea impactului pentru CAP conține o scurtă descriere a situației femeilor din zonele rurale. Curtea a constatat că orientările Comisiei pentru evaluarea impactului economic, social și de mediu potențial al propunerilor legislative nu erau suficient de specifice și nu asigurau o luare în considerare corespunzătoare a egalității de gen. În opinia Curții, utilizarea analizelor de gen este esențială pentru realizarea de progrese în direcția egalității de gen (punctele [50-55](#)).

Recomandarea 2 – Realizarea de analize de gen

Pentru a integra mai bine egalitatea de gen în ciclul bugetar al UE, Comisia ar trebui:

- (a) să își actualizeze orientările privind mai buna legiferare în raport cu evaluarea impactului economic, social și de mediu potențial al propunerilor legislative, cu scopul de a consolida analiza impactului din punctul de vedere al egalității de gen; și

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: decembrie 2021.

- (b) să efectueze analize de gen ale nevoilor și impacturilor pentru programele și instrumentele de finanțare ale UE și să raporteze cu privire la rezultatele acestor analize (sau să explice de ce nu s-au efectuat asemenea analize) în cadrul evaluărilor impactului, al evaluărilor *ex post* sau al raportării cu privire la performanță.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: începând din ianuarie 2022.

105 În cazul fondurilor examinate, Curtea a identificat per ansamblu puține dovezi care să sugereze o utilizare sistematică de către Comisie a datelor defalcate pe sexe în analizele de gen (punctele 57-59). În ceea ce privește programele auditate, Curtea a constatat că, pentru niciunul dintre fondurile ESI, nu există date publice consolidate defalcate pe sexe cu privire la vreunul dintre indicatorii comuni (punctul 84). Curtea a identificat lacune majore în materie de date în domeniul agriculturii, care se explică prin lipsa de statistici defalcate în funcție de sex cu privire la distribuția veniturilor agricole, la proprietatea asupra terenurilor și la destinatarii plăților directe în cadrul FEAGA (punctele 89-93). Raportarea legată de programul Erasmus+ conține trimiteri la numărul total de studenți sau participanți, dar aceste cifre nu sunt defalcate pe sexe, deși informațiile respective sunt disponibile (punctul 99).

Recomandarea 3 – Colectarea și analizarea de date defalcate pe sexe

Pentru a oferi o bază mai bună pentru analizele de gen și pentru a permite măsurarea diferențelor în ceea ce privește situația femeilor și a bărbaților, precum și monitorizarea și raportarea impactului integrării perspectivei de gen, Comisia ar trebui:

- (a) să colecteze, să analizeze și să raporteze sistematic datele existente defalcate pe sexe pentru programele de finanțare ale UE în gestiune directă;

- (b) să consolideze și să analizeze sistematic informațiile furnizate de statele membre în conformitate cu cerințele legale ale programelor de finanțare ale UE care fac obiectul gestiunii partajate și să raporteze sistematic cu privire la acestea; și
- (c) să includă în viitoarele propuneri legislative cerința de a se colecta și a se raporta în mod sistematic date defalcate în funcție de sex pentru programele de finanțare ale UE.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: începând din ianuarie 2022.

106 Curtea a constatat că Comisia a stabilit în mod explicit puține obiective legate de gen. Dintre cele 58 de programe de cheltuieli din CFM 2014-2020, doar 4 includeau trimiteri explicite la promovarea egalității de gen ca obiectiv urmărit. În propunerile legislative ale Comisiei pentru CFM 2021-2027, doar 2 programe includeau obiective cu trimiteri explicite la egalitatea de gen (punctele [60-62](#)).

107 Comisia nu a monitorizat în mod eficace contribuția bugetului UE la atingerea egalității de gen. Dintre cei peste 1 000 de indicatori din fișele de program publicate în 2020, Curtea a identificat 29 de indicatori legați de gen în cadrul a cinci programe. Dintre cele cinci programe examinate de Curte, numai FEDR și Erasmus+ dispuneau de indicatori legați de gen. Este probabil ca CFM 2021-2027 să conțină un număr și mai mic de astfel de indicatori, deoarece în legislația propusă au fost menținuți doar 10 dintre indicatorii identificați de Curte (punctele [63-65](#)). Totuși, în domeniile în care existau cerințe legale stabilite în detaliu, acest lucru a facilitat integrarea egalității de gen în programe (punctele [74-100](#)).

Recomandarea 4 – Utilizarea de obiective și indicatori legați de gen

Pentru a ține mai bine seama de prioritatea orizontală a egalității de gen la nivelul de ansamblu al bugetului UE și pentru a face posibilă monitorizarea progreselor, Comisia ar trebui:

- (a) să identifice și să utilizeze, pentru programele și instrumentele de finanțare ale UE din perioada 2021-2027, datele existente relevante privind egalitatea de gen, inclusiv indicatori pentru care sunt disponibile date defalcate pe sexe;
- (b) pentru propunerile legislative viitoare, Comisia ar trebui să includă indicatori de performanță și obiective legate de gen, în funcție de rezultatul analizelor de gen.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: începând din ianuarie 2022.

108 Comisia a pus la dispoziție puține informații cu privire la impactul global al bugetului UE asupra egalității de gen în cele două rapoarte principale privind performanța bugetului UE: fișele de program anexate la proiectele de buget aferente fiecărui exercițiu și raportul anual privind gestionarea și performanța emis pentru descărcarea de gestiune. Nu exista un sistem comun de urmărire a fondurilor alocate de direcțiile generale pentru a sprijini egalitatea de gen, ceea ce înseamnă că DG BUDG nu era în măsură să ajungă la o estimare globală pertinentă a contribuției bugetului UE la egalitatea de gen. Curtea observă că, în noiembrie 2020, Comisia, Consiliul și Parlamentul European au convenit ca, pentru CFM 2021-2027, Comisia să elaboreze o metodă de cuantificare a cheltuielilor relevante la nivel de program. În urma acestui acord, Comisia va implementa metoda respectivă, cel târziu până în ianuarie 2023, pentru anumite programe gestionate la nivel central, cu scopul de a-i testa fezabilitatea. Curtea a observat, de asemenea, că Comisia propusese să aloce fonduri pentru anumite chestiuni orizontale de politică, dar nu și pentru egalitatea de gen (punctele 66-73).

Recomandarea 5 – Îmbunătățirea raportării cu privire la egalitatea de gen

Pentru a îmbunătăți răspunderea de gestiune și transparența bugetară și pentru a se asigura disponibilitatea unor informații fiabile privind fondurile alocate și utilizate pentru egalitatea de gen la nivel de program în CFM 2021-2027, Comisia ar trebui:

- (a) să dezvolte un sistem robust de urmărire a fondurilor alocate și utilizate pentru a sprijini egalitatea de gen, care să poată fi aplicat tuturor programelor de finanțare ale UE, inclusiv Mecanismului de redresare și reziliență;

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: decembrie 2022.

- (b) să informeze în fiecare an, în raportul anual privind gestionarea și performanța și în proiectul de buget, cu privire la rezultatele obținute în ceea ce privește egalitatea de gen și la cuantumul fondurilor alocate și utilizate pentru a sprijini egalitatea de gen în cadrul tuturor programelor de finanțare ale UE, inclusiv în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență;

Termenul pentru punerea în aplicare a recomandării: progresiv, din ianuarie 2024 și până la acoperirea integrală a tuturor programelor de finanțare ale UE.

- (c) să analizeze dacă este cazul să se propună ca un anumit procent din bugetul UE să fie utilizat pentru a sprijini egalitatea de gen.

Termenul pentru punerea în aplicare a recomandării: în cursul pregătirii propunerilor pentru perioada de după 2027.

109 Curtea observă că există un angajament de a se ține seama de egalitatea de gen în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, cea mai mare componentă a instrumentului *Next Generation EU*. Planurile naționale de redresare și reziliență vor trebui să explice modul în care măsurile propuse ar urma să contribuie la egalitatea de gen și la egalitatea de șanse pentru toți, precum și modul în care aceste obiective vor fi integrate. Cu toate acestea, lipsa unor indicatori comuni va îngreuna monitorizarea și urmărirea rezultatelor, inclusiv în ceea ce privește egalitatea de gen (punctul 56).

Recomandarea 6 – Evaluarea modului în care este abordată egalitatea de gen în Mecanismul de redresare și reziliență și raportarea cu privire la această chestiune

Comisia ar trebui să evalueze măsurile propuse incluse în planurile de redresare și reziliență ale statelor membre și să raporteze ulterior cu privire la contribuția acestora la egalitatea de gen.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: începând din mai 2021.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera V, condusă de domnul Tony Murphy, membru al Curții de Conturi, la Luxemburg, în data de 4 mai 2021.

Pentru Curtea de Conturi

Klaus-Heiner LEHNE
Președinte

Acronime

CFM: cadru financiar multianual

DG JUST: Direcția Generală Justiție și Consumatori din cadrul Comisiei Europene

DG AGRI: Direcția Generală Agricultură și Dezvoltare Rurală din cadrul Comisiei Europene

DG BUDG: Direcția Generală Buget din cadrul Comisiei Europene

DG DEVCO: Direcția Generală Cooperare Internațională și Dezvoltare a Comisiei Europene

DG EAC: Direcția Generală Educație, Tineret, Sport și Cultură din cadrul Comisiei Europene

DG EMPL: Direcția Generală Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune din cadrul Comisiei Europene

DG REGIO: Direcția Generală Politică Regională și Urbană din cadrul Comisiei Europene

EIGE: Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați

Eurostat: Oficiul de Statistică al Uniunii Europene

FEADR: Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală

FEDR: Fondul european de dezvoltare regională

FEGA: Fondul european de garantare agricolă

Fondurile ESI: fondurile structurale și de investiții europene

FSE: Fondul social european

FSE+: Fondul social european Plus

ISG: Grupul interservicii privind egalitatea de gen

OCDE: Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică

ODD: obiectivele de dezvoltare durabilă

REC: programul „Drepturi, egalitate și cetățenie”

SWD: document de lucru al serviciilor Comisiei (*staff working document*), de sine stătător

Glosar

Analiză de gen: examinarea diferențelor care există între femei și bărbați în ceea ce privește condițiile și nevoile (evaluarea nevoilor de gen) și examinarea consecințelor (probabile) ale unei politici sau ale unui program asupra femeilor și bărbaților (evaluarea impactului de gen).

Cadrul financiar multianual: planul de cheltuieli al UE care stabilește prioritățile (pe baza obiectivelor de politică) și plafoanele, în general pentru o perioadă de șapte ani. Constituie structura în care sunt stabilite bugetele anuale ale UE și fixează plafoane pentru fiecare categorie de cheltuieli.

Date defalcate pe sexe: datele colectate și prezentate sub formă tabelară separat pentru femei și bărbați, permițând măsurarea diferențelor dintre femei și bărbați pentru diferite dimensiuni sociale și economice.

Descărcare de gestiune: decizie anuală luată de Parlamentul European prin care acesta acordă Comisiei aprobarea finală a modului în care a fost executat bugetul.

Destinatar: persoana fizică sau juridică ce primește un grant sau un împrumut de la bugetul UE sau cea care beneficiază, în cele din urmă, de o activitate finanțată de UE.

Egalitatea de gen: principiul conform căruia femeile și bărbații (fetele și băieții) ar trebui să beneficieze de aceleași drepturi, libertăți și șanse.

Erasmus+: program al UE prin care se sprijină educația, formarea, tineretul și sportul în Europa, în principal oferind studenților din universități posibilitatea de a studia și de a acumula experiență în străinătate.

Evaluarea impactului: analiză a efectelor probabile (*ex ante*) sau reale (*ex post*) ale unei inițiative de politică sau ale altui demers.

Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală: fondul UE prin care este finanțată contribuția UE la programele de dezvoltare rurală.

Fondul european de dezvoltare regională: fondul UE care consolidează coeziunea economică și socială în UE prin finanțarea de investiții menite să reducă dezechilibrele dintre regiuni.

Fondul european de garantare agricolă: fondul UE prin care sunt finanțate atât plăți directe către fermieri, cât și măsuri care reglementează sau susțin piețele agricole.

Fondul social european: fondul UE pentru crearea de oportunități în materie de educație și de ocupare a forței de muncă, precum și pentru ameliorarea situației persoanelor expuse riscului de sărăcie.

Fondurile structurale și de investiții europene: cele cinci fonduri principale ale UE care, împreună, sprijină dezvoltarea economică pe tot teritoriul UE: Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime.

Gen: un construct social și cultural care marchează o distincție între caracteristicile femeilor și ale bărbaților, ale fetelor și ale băieților și, prin urmare, percepe femeile și bărbații ca având anumite roluri și responsabilități separate.

Gestiune partajată: metodă de execuție a bugetului UE în cadrul căreia, spre deosebire de gestiunea directă, Comisia delegă sarcini de execuție statelor membre, păstrând însă responsabilitatea finală.

Indicatori legați de gen: măsurători care arată schimbările într-un anumit domeniu văzute din perspectiva genului.

Integrarea dimensiunii de gen în buget: aplicarea unei abordări integratoare a egalității de gen la toate nivelurile procesului bugetar.

Integrarea perspectivei de gen: luarea sistematică în considerare a aspectelor legate de gen în toate etapele ciclului de viață al politicilor, al instrumentelor, al programelor și al fondurilor.

O mai bună legislație: concept care ghidează elaborarea politicilor și a actelor legislative ale UE, pe baza principiilor conform cărora legislația ar trebui să își atingă obiectivele cu costuri minime și să fie concepută într-un mod transparent, bazat pe date concrete, cu implicarea cetățenilor și a părților interesate.

Plăți directe: plată de sprijin în sectorul agriculturii, efectuată în mod direct către fermieri.

Raport anual privind gestionarea și performanța: un raport elaborat în fiecare an de Comisie cu privire la modul în care a gestionat bugetul UE și la rezultatele obținute.

Regulamentul privind dispozițiile comune: regulamentul care stabilește normele aplicabile tuturor celor cinci fonduri structurale și de investiții europene.

RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE LA RAPORTUL SPECIAL AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE: „INTEGRAREA PERSPECTIVEI DE GEN ÎN BUGETUL UE: ESTE TIMPUL CA VORBELE SĂ SE TRANSFORME ÎN FAPTE”

SINTEZĂ

Răspunsurile Comisiei privind sinteza (punctele I-VI):

Comisia și-a asumat angajamentul de lungă durată de a promova egalitatea de gen. Acest angajament a fost consolidat în timp și i s-a dat un nou impuls politic în cadrul Comisiei von der Leyen, odată cu adoptarea, în martie 2020, a unei noi strategii privind egalitatea de gen 2020-2025, foaia de parcurs în materie de politici pentru următorii cinci ani. Strategia încadrează activitatea Comisiei cu privire la egalitatea de gen și stabilește obiectivele de politică și acțiunile-cheie pentru perioada 2020-2025. Aceasta este o strategie ambițioasă și cuprinzătoare pentru toți cetățenii, toate statele membre, întreaga Europă și nu numai.

Instituirea unui cadru instituțional solid se află în centrul eforturilor reînnoite depuse în cadrul Comisiei von der Leyen în direcția egalității de gen. Din acest motiv, președinta von der Leyen a creat o structură viabilă dedicată egalității, inclusiv egalității de gen. Președinta a numit primul comisar din istorie cu un portofoliu dedicat egalității, sprijinit de un Grup operativ pentru egalitate și de secretariatul acestuia în cadrul Secretariatului General. În plus, Comisia a înființat o rețea extinsă de coordonatori pe probleme de egalitate, responsabili, printre altele, cu examinarea într-un stadiu incipient de elaborare și concepere a tuturor inițiativelor politice viitoare al căror promotor în ceea ce privește egalitatea este direcția generală din care fac parte, pentru a asigura includerea unei perspective semnificative privind egalitatea.

După cum s-a subliniat și în strategie, Comisia aplică o abordare tridimensională a egalității de gen. Aceasta promovează egalitatea de gen, pe de o parte, prin integrarea dimensiunii de gen în politici și, pe de altă parte, prin măsuri țintite specifice de abordare a inegalităților persistente, inclusiv în cadrul programelor relevante de cheltuieli ale UE, precum și prin intermediul dialogului în materie de politici.

Politica bugetară face parte integrantă din aceste eforturi. În propunerile Comisiei pentru cadrul financiar multianual (CFM) 2021-2027, egalitatea de gen este integrată în conceptul programului ca principiu orizontal, precum și prin obiective specifice ale programului, în vederea promovării unor politici axate pe dimensiunea de gen și receptivă la dimensiunea de gen.

Acest angajament a fost reflectat și în Acordul interinstituțional (AII)¹ care însoțește CFM 2021-2027.

În prezent, Comisia elaborează o metodologie de urmărire a cheltuielilor legate de egalitatea de gen, care va fi testată și implementată treptat. În plus, Comisia lucrează la actualizarea orientărilor sale pentru o analiză consolidată a impactului programelor de finanțare ale UE asupra egalității de gen, în conformitate cu angajamentul asumat în cadrul AII.

¹ Acordul interinstituțional între Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară, precum și privind noile resurse proprii, inclusiv o foaie de parcurs în vederea introducerii de noi resurse proprii.

Comisia va acționa în limitele impuse de CFM 2021-2027, astfel cum s-a convenit cu Parlamentul European și cu Consiliul în decembrie 2020, precum și de actele de bază ale programelor de cheltuieli, astfel cum au fost adoptate de Parlament și de Consiliu. Aceste constrângeri se referă, de exemplu, la definirea obiectivelor și a indicatorilor pentru noile programe, la obligațiile de raportare ale statelor membre și la disponibilitatea datelor relevante.

Comisia se angajează să depună în continuare eforturi atât pentru promovarea activă a egalității de gen în Uniunea Europeană, în cooperare constructivă cu celelalte instituții ale UE, cât și pentru îmbunătățirea în continuare a structurilor și a organizării sale interne în acest scop.

OBSERVAȚII

29. Studiul extern citat de Curtea de Conturi Europeană prezintă doar punctele de vedere ale autorilor săi și nu a fost o evaluare a Comisiei.

32. În ceea ce privește rapoartele anuale privind progresele înregistrate, angajamentul strategic a prevăzut că progresele, inclusiv exemple de practici din statele membre, ar trebui raportate anual pe baza țintelor și a indicatorilor din anexele 1 și 2 la document. Comisia a realizat acest lucru prin intermediul Raportului anual privind egalitatea între femei și bărbați în UE.

33. Comisia a analizat cu atenție indicatorii disponibili pentru monitorizarea progreselor înregistrate în ceea ce privește ODD 5, „egalitatea de gen”. Pe baza analizei sale, Comisia a concluzionat că indicatorul ONU 5.c.1 „Procentul de țări cu sisteme care urmăresc și fac publice alocările pentru egalitatea de gen și capacitatea femeilor” este menit – în forma sa actuală – să se aplice țărilor în curs de dezvoltare și, prin urmare, are o relevanță limitată pentru UE.

34. Strategia UE privind egalitatea de gen se aliniază la angajamentul Comisiei von der Leyen de a realiza o Uniune a egalității. Strategia restabilește egalitatea de gen ca prioritate a agendei politice. Aceasta prezintă cadrul necesar pentru intensificarea eforturilor Comisiei prin prezentarea unor obiective de politică și acțiuni destinate a realiza progrese semnificative până în 2025 în direcția unei Europe a egalității de gen.

38. Secretariatul General are o mare responsabilitate în ceea ce privește coordonarea politicilor în cadrul Comisiei, acoperind toate prioritățile și obiectivele politice ale Comisiei. Comisarul pentru buget are o responsabilitate generală în coordonarea politicii bugetare globale, inclusiv în ceea ce privește integrarea politicilor în bugetul UE.

Pe lângă obiectivele definite în mod explicit în planurile lor strategice, serviciile Comisiei urmăresc obiectivele și principiile privind egalitatea de gen incluse în cadrele juridice ale programelor pe care le gestionează, după cum este cazul, de exemplu, în politica de coeziune.

45. În 2020, serviciile Comisiei au demarat analize interne serioase cu privire la elaborarea unei metodologii de urmărire a fondurilor alocate egalității de gen. Desigur, aceste analize au inclus publicațiile relevante ale EIGE. După ce aceste analize au avansat într-o anumită măsură, au fost prezentate în scris și discutate în cadrul serviciilor la diferite niveluri, serviciile Comisiei s-au adresat EIGE pentru a obține consultanță de specialitate cu privire la ideile examinate.

Aceste idei stau la baza metodologiei pe care Comisia s-a angajat să o elaboreze în conformitate cu angajamentul asumat în cadrul acordului interinstituțional privind CFM pentru începutul anului 2023. Comisia lucrează în continuare la metodologie în strânsă consultare cu EIGE.

47. Grupul operativ pentru egalitate este un grup intern al Comisiei și nu include agențiile executive sau descentralizate. Cu toate acestea, secretariatul grupului operativ se bazează pe expertiza agențiilor și a avut deja reuniuni cu EIGE. Reuniuni suplimentare cu EIGE sunt deja planificate pentru primăvara anului 2021.

48. Deși Grupul operativ pentru egalitate, prezidat de Secretariatul General, este responsabil de punerea în aplicare a integrării egalității în cadrul Comisiei, DG BUDG are responsabilități importante în ceea ce privește integrarea perspectivei de gen în politica bugetară, printre altele, prin instrucțiunile permanente ale circularei bugetare cu privire la elaborarea secțiunii privind integrarea perspectivei de gen din fișele de program.

Răspunsul comun al Comisiei la punctele 50-53

Analiza impacturilor de gen este integrată în cadrul Comisiei pentru o mai bună legiferare, care acoperă toate domeniile de elaborare a politicilor UE, inclusiv programele de cheltuieli bugetare.

În lucrarea „Regulatory Policy Outlook” a OCDE din 2018, OCDE a clasat cadrul pentru o mai bună legiferare al Comisiei printre cele mai bune elaborate de membrii săi. Analiza de gen este acoperită de instrumente specifice pentru o mai bună legiferare, care explică modul în care trebuie efectuată analiza impactului de gen.

Cadrul pentru o mai bună legiferare pune accent pe proporționalitate în ceea ce privește domeniul de aplicare și profunzimea analizei în evaluările impactului. Acest lucru denotă că impactul pentru toate părțile interesate potențiale nu trebuie examinat în toate politicile, ci numai în cele mai relevante, pe baza principiului analizei proporționale. Principiul proporționalității într-o analiză integrată și echilibrată este în deplină concordanță cu Acordul interinstituțional privind o mai bună legiferare din 13 aprilie 2016.

54. Comitetul de control normativ este un organism independent din cadrul Comisiei care oferă consultanță colegiului comisarilor. Acesta verifică dacă evaluarea impactului asigură o analiză transparentă a impacturilor relevante și dacă face acest lucru în mod proporțional, în conformitate cu orientările privind o mai bună legiferare.

În raportul său anual pe 2018, Comitetul de control normativ a remarcat că serviciile trebuie să analizeze impactul proporțional care merită avut în vedere și constrângerile cu care serviciile se confruntă în ceea ce privește timpul și disponibilitatea, accesibilitatea și comparabilitatea datelor. Natura inițiativei influențează impacturile care trebuie evaluate. În ceea ce privește analiza impacturilor asupra egalității de gen și prezența sa în evaluarea impactului, comitetul a publicat cifre efective în rapoartele sale, dar nu a contestat în niciun fel faptul că Comisia a respectat pe deplin principiile unei mai bune legiferări în analiza sa privind impacturile asupra egalității de gen.

Din motive de proporționalitate, rapoartele de evaluare a impactului conțin analiza impacturilor considerate semnificative, astfel cum s-a discutat în cadrul grupurilor de coordonare interservicii. În cazul în care se preconizează că impacturile nu vor fi semnificative, acestea nu sunt analizate, în conformitate cu principiul proporționalității.

58. Atunci când datele nu sunt defalcate pe sexe, acest lucru se datorează, în general, faptului că persoana în cauză nu este considerată o unitate statistică (de exemplu: statistici de întreprindere, energie, conturi naționale etc.). Prin urmare, statisticile corespunzătoare nu pot fi defalcate pe sexe.

62. Regulamentul privind dispozițiile comune (RDC), atât pentru perioada de programare 2014-2020, cât și pentru perioada de programare 2021-2027, prevede că egalitatea de gen este un principiu orizontal pentru toate fondurile ESI și include o serie de dispoziții pentru integrarea perspectivei de gen. În plus, RDC pentru perioada 2021-2027 prevede monitorizarea cheltuielilor legate de integrarea perspectivei de gen.

69. Capacitatea Comisiei de a furniza acest tip de informații depinde de caracteristicile specifice de elaborare ale programelor subiacente, de obligațiile de raportare ale statelor membre și de disponibilitatea datelor relevante.

73. Comisia se angajează să își consolideze în mod constant raportarea. Luând act de solicitarea Curții de a raporta în mod suplimentar cu privire la egalitatea de gen în raportul anual privind gestionarea și performanța, Comisia analizează posibilitatea de a include în raportul anual privind gestionarea și performanța pe 2020 – care urmează să fie publicat în iunie 2021 – o subsecțiune dedicată egalității de gen. Ar trebui remarcat faptul că, în raportul anual privind gestionarea și performanța pe 2019, un exemplu ilustrativ al contribuției bugetului UE la cel de al cincilea ODD (care vizează realizarea egalității de gen) a fost inclus în infograficul ODD. A se vedea, de asemenea, răspunsul Comisiei la recomandarea 5 litera (b).

77. În ceea ce privește fondurile ESI, autoritățile de management nu sunt obligate să efectueze analize *ex ante* privind dimensiunea de gen în toate domeniile de politică. Anexa I la RDC 2014-2020 indică în mod clar că statele membre ar trebui să efectueze analize din punctul de vedere al egalității între femei și bărbați „dacă este cazul” (secțiunea 5 privind principiile orizontale).

Comisia ar dori să sublinieze faptul că egalitatea de gen este un principiu orizontal în cadrul fondurilor ESI, iar statele membre ar trebui să descrie în programe acțiunile care trebuie întreprinse pentru a asigura respectarea acestui principiu, în special în ceea ce privește selectarea operațiunilor, stabilirea obiectivelor pentru intervenții și modalitățile de monitorizare și de raportare. Acțiuni țintite specifice sunt sprijinite, de asemenea, prin FSE.

78. Pentru perioada 2021-2027, cerințele legale în temeiul RDC în ceea ce privește egalitatea de gen au fost consolidate în continuare în două moduri. În primul rând, a fost introdusă o nouă condiție prealabilă de finanțare pentru statele membre, denumită condiție favorizantă, pentru a asigura aplicarea efectivă a Cartei drepturilor fundamentale a UE, care conține, de asemenea, cerința privind egalitatea între bărbați și femei. În plus, condiția favorizantă privind egalitatea de gen a fost consolidată. Totodată, pentru FSE +, FEDR și Fondul de coeziune a fost inclus un sistem de urmărire a cheltuielilor legate de egalitatea de gen, care va permite o mai bună monitorizare a investițiilor legate de egalitatea de gen.

80. Ar trebui remarcat faptul că, în temeiul cadrului juridic existent, statele membre nu au fost obligate să includă obiective și indicatori specifici de gen pentru prioritățile de investiții din cadrul FSE. În plus, și pentru ca raportul să fie complet, ar trebui recunoscut faptul că România a ales să respecte cerințele legate de egalitatea de gen prin stimularea participării femeilor la operațiunile finanțate din FSE și prin promovarea unor acțiuni specifice cu impact

direct asupra elementelor egalității de gen. Abordarea este detaliată la punctul 11.3 din programul operațional „Capital uman 2014-2020” și este monitorizată prin colectarea de date legate de gen pentru indicatorii definiți în cadrul programului operațional.

82. Rezultatele și impacturile nu au putut fi descrise în 2016 și 2018, deoarece pot fi măsurate numai după o perioadă mai îndelungată de punere în aplicare. Acest fapt a fost exacerbât de demararea cu întârziere a punerii în aplicare a programării CFM 2014-2020.

83. În 2017 și 2019, Comisia a pregătit un raport strategic în conformitate cu articolul 53 din RDC, pe baza rapoartelor de progres privind punerea în aplicare a acordurilor de parteneriat prezentate de statele membre în conformitate cu articolul 52 alineatul (1) din RDC. În rapoartele lor intermediare, statele membre trebuie să furnizeze informații, printre altele, cu privire la acțiunile întreprinse în legătură cu aplicarea principiilor orizontale privind promovarea egalității între bărbați și femei și nediscriminarea (articolul 7 din RDC).

84. Comisia observă că Regulamentul 288/2014 menționează în mod clar că „[...] În ceea ce privește FEDR și Fondul de coeziune, defalcarea pe gen este irelevantă în cele mai multe din cazuri. [...]” (anexa I, secțiunea tabelul 5, nota de subsol 1). Astfel, în cazul programelor FEDR/FC s-a solicitat, în timpul etapei de negociere care a condus la adoptarea lor, furnizarea unei defalcări în funcție de gen a indicatorilor, numai dacă este relevantă. În consecință, indicatorii raportați în rapoartele anuale de implementare sunt defalcați în funcție de gen numai într-un număr mic de cazuri. Acest lucru, la rândul său, creează limitări în ceea ce privește prezentarea datelor în contextul unei platforme de date deschise cuprinzătoare și automatizate.

85. Regulamentul privind plățile directe aplică principiile nediscriminării și egalității între bărbați și femei, consacrate la articolele 10 și 8 din TFUE, precum și la articolele 21 și 23 din Carta drepturilor fundamentale a UE. Acesta nu vizează în mod specific nici bărbații, nici femeile, ci mai degrabă fermierii. Niciunul dintre motivele de discriminare recunoscute (gen, handicap etc.) nu are niciun efect asupra eligibilității fermierilor pentru plățile directe.

86. Actualul Regulament privind plățile directe prevede respectarea Cartei drepturilor fundamentale a UE, inclusiv a articolului 23. A se vedea, de asemenea, răspunsul la punctul 85.

În cadrul negocierilor interinstituționale privind viitoarea PAC, s-a ajuns la un acord privind includerea unui obiectiv specific de promovare a „egalității de gen, inclusiv a participării femeilor în agricultură”. Acesta va permite statelor membre, în concordanță cu noul model de performanță, să pună în aplicare acțiuni mai bine orientate și mai echitabile, inclusiv integrarea perspectivei de gen, în conformitate cu nevoile lor individuale. Statele membre trebuie să implice organismele responsabile de egalitatea de gen în pregătirea planurilor lor strategice PAC.

În plus, aspectele legate de gen au fost abordate în recomandările adresate statelor membre în ceea ce privește planurile strategice PAC.

88. A se vedea, de asemenea, răspunsul Comisiei la punctul 86.

89. Comisia subliniază că venitul disponibil al gospodăriilor agricole depinde de mulți alți factori, independenți de venitul agricol, cum ar fi venitul obținut de membrii familiei în afara fermei, precum și de politicile care țin de competența națională și care sunt foarte diferite de

la un stat membru la altul (impozitare, legislația privind piața funciară, legislația în materie de succesiuni, scheme de pensii, ajutoare de stat pentru energia din surse regenerabile etc.).

90. Comisia ar dori să reamintească faptul că, din motive de proporționalitate, aceasta colectează numai date care sunt relevante pentru punerea în aplicare a unei anumite legislații. Având în vedere că Regulamentul privind plățile directe pentru perioada 2014-2020 nu a făcut distincție între sexe, statele membre nu au avut obligația de a comunica date privind genul beneficiarilor plăților directe.

În plus, beneficiarii plăților directe FEAGA pot fi persoane juridice sau persoane fizice.

91. Eurostat publică, în tabelul ef_mp_tenure, informații defalcate în funcție de sex pentru proprietatea asupra exploatațiilor agricole în sensul de „proprietate funciară” pentru exploatațiile agricole. Acest tabel² prezintă numărul de ferme în care exploatantul este bărbat sau femeie (sau în care defalcarea în funcție de sex nu se aplică) în 2016, iar terenul (integral sau parțial) este deținut de exploatant. Vă rugăm să rețineți că datele din acest tabel trebuie analizate cu o anumită prudență atunci când exploatantul fermei deține și închiriaza simultan terenul.

92. Comisia face trimitere la răspunsul său de la punctele 86-88. Elementele menționate de Curte nu intră în domeniul de aplicare al FEAGA.

În propunerea privind viitoarea PAC post-2020, problematica egalității de gen este inclusă și abordată în cadrul obiectivului specific 8 (OS8). În cadrul noului model de performanță și cu respectarea Cartei drepturilor fundamentale a UE, statele membre vor dispune de o mai mare flexibilitate pentru a-și concepe intervențiile PAC în conformitate cu nevoile lor, ținând seama inclusiv de problematica egalității de gen.

93. Comisia constată că statisticile privind terenurile deținute de femei sunt de competența exclusivă a statelor membre.

În ceea ce privește PAC post-2020, Comisia propune, acolo unde este posibil și relevant, colectarea de informații privind beneficiarii, defalcate în funcție de gen.

96. Comisia a colectat date defalcate pe sexe în cadrul CFM 2014-2020 fără nicio dispoziție legală explicită și a intenționat să continue colectarea în cadrul CFM 2021-2027. În plus, în urma negocierilor interinstituționale, defalcarea este acum evidențiată în mod clar în anexa II la textul juridic final al regulamentului: „Măsurătorile indicatorilor cantitativi sunt defalcate, după caz, în funcție de țară, gen și tip de acțiune și activitate.”

² https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-1159245_QID_-25582F32_UID_-3F171EB0&layout=SEX,L,X,0;TIME,C,X,1;GEO,L,Y,0;TENURE,L,Z,0;AGE,L,Z,1;FARMTYPE,L,Z,2;AGRAREA,L,Z,3;UNIT,L,Z,4;INDICATORS,C,Z,5;&zSelection=DS-1159245INDICATORS,OBS_FLAG;DS-1159245UNIT,HLD;DS-1159245FARMTYPE,TOTAL;DS-1159245AGE,TOTAL;DS-1159245TENURE,OWN;DS-1159245AGRAREA,TOTAL;&rankName1=TENURE_1_2_-1_2&rankName2=UNIT_1_2_-1_2&rankName3=INDICATORS_1_2_-1_2&rankName4=AGRAREA_1_2_-1_2&rankName5=FARMTYPE_1_2_-1_2&rankName6=AGE_1_2_-1_2&rankName7=SEX_1_2_0_0&rankName8=TIME_1_0_1_0&rankName9=GEO_1_2_0_1&rStp=&cStp=&rDCh=&cDCh=&rDM=true&cDM=true&footnes=false&empty=false&wai=false&time_mode=NONE&time_most_recent=false&lang=EN&cfo=%23%23%23%2C%23%23%23.%23%23%23 = <https://europa.eu/!Cg88wR>.

97. Evaluarea impactului realizată de Comisie pentru programul Erasmus+ aferent CFM 2014-2020 a ținut seama de egalitatea de gen, dar numai într-o măsură limitată, în conformitate cu principiul analizei proporționale a celor mai semnificative impacturi.

98. Comisia constată că, în noul regulament privind Erasmus+ pentru perioada 2021-2027, a fost inclus un considerent pentru a preciza în mod clar faptul că programul va sprijini egalitatea între femei și bărbați ca principiu fundamental. [„Prezentul regulament respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute mai ales în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare «Carta»). În special, prezentul regulament urmărește să asigure respectarea deplină a dreptului la egalitatea între femei și bărbați și a dreptului la nediscriminare pe bază de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală și să promoveze aplicarea articolelor 21 și 23 din Cartă. (...)”]

100. Evaluarea din fișele de program pentru 2020 s-a bazat pe rata globală de participare a femeilor în cadrul programului, de 58 %, pe care Comisia o consideră excelentă. Răspunsul la disparitățile de gen pe domenii de studiu este o chestiune mai amplă, dincolo de domeniul de aplicare al programului Erasmus+.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

101. Comisia s-a angajat să integreze perspectiva de gen în bugetul UE și consideră că noua strategie privind egalitatea de gen pentru perioada 2020-2025, împreună cu noul cadru financiar multianual și acordul interinstituțional care îl însoțește, oferă un cadru adecvat în acest sens.

102. Angajamentul de lungă durată al Comisiei față de egalitatea de gen a fost consolidat și mai mult în cadrul Comisiei von der Leyen. Strategia UE privind egalitatea de gen 2020-2025 respectă angajamentul Comisiei von der Leyen de a realiza o Uniune a egalității prin intensificarea eforturilor Comisiei în acest sens. Strategia conține obiective de politică și acțiuni destinate a realiza progrese semnificative până în 2025 în direcția unei Europe a egalității de gen. Scopul este ca toți europenii, femei sau bărbați, fete sau băieți, în toată diversitatea lor, să se bucure de libertatea de a-și urma propria cale în viață, de egalitate de șanse pentru a prospera, să poată participa în mod egal în societatea noastră europeană și să poată deveni lideri ai acesteia. Strategia oferă un punct de reper și un plan clar pe care serviciile Comisiei să îl implementeze în domeniile lor de politică respective.

103. Un Grup operativ pentru egalitate a fost înființat la sfârșitul anului 2019 pentru a sprijini portofoliul primului comisar pentru egalitate. Acest grup operativ este prezidat de secretarul general adjunct, responsabil cu coordonarea politicilor, care are o imagine de ansamblu solidă asupra tuturor politicilor Comisiei.

Integrarea egalității este un efort colectiv, la toate nivelurile, care este bine reflectat de structura Grupului operativ pentru egalitate și de modul în care acesta funcționează. În special, coordonatorii pe probleme de egalitate, numiți în fiecare direcție generală, sunt principalii factori determinanți ai grupului operativ și asigură interfața cu secretariatul grupului operativ din cadrul Secretariatului General. Coordonatorii pe probleme de egalitate au un rol esențial în promovarea egalității, inclusiv a egalității de gen, în cadrul direcției lor generale, precum și în asigurarea integrării egalității în domeniul lor de politică.

Coordonatorii pe probleme de egalitate se reunesc periodic și fac schimb de bune practici privind integrarea egalității.

DG BUDG joacă un rol de coordonare în ceea ce privește integrarea în bugetul UE, în strânsă cooperare cu Secretariatul General.

Recomandarea 1 – Consolidarea cadrului instituțional al Comisiei

(a) Comisia acceptă această recomandare.

Grupul operativ pentru egalitate coordonează activitatea serviciilor Comisiei în acest domeniu. Coordonatorii pe probleme de egalitate sunt numiți de fiecare DG, având sarcina de a coordona și de a examina din punctul de vedere al egalității, inclusiv în ceea ce privește egalitatea de gen, toate inițiativele politice viitoare pentru care direcția lor generală este serviciul principal. Coordonatorii pe probleme de egalitate, în cooperare cu Secretariatul Grupului operativ pentru egalitate, vor asigura că integrarea perspectivei de gen este bine reflectată în planurile interne de integrare a egalității.

(b) Comisia acceptă parțial această recomandare.

Comisia își rezervă dreptul de a distribui responsabilitățile la nivel intern după cum consideră adecvat. În acest caz, Comisia a instituit deja măsurile necesare pentru a se asigura că orientarea, coordonarea și monitorizarea integrării perspectivei de gen se realizează în mod eficace. DG BUDG joacă un rol important de coordonare în ceea ce privește integrarea în bugetul UE, în strânsă cooperare cu Secretariatul General.

(c) Comisia acceptă această recomandare.

(d) Comisia acceptă această recomandare.

Comisia utilizează pe scară largă o gamă amplă de instrumente și expertiză disponibile, inclusiv expertiză internă, din partea Centrului Comun de Cercetare, precum și a EIGE.

Recomandarea 2 – Realizarea de analize de gen

(a) Comisia acceptă această recomandare.

Comisia își va actualiza orientările și setul de instrumente pentru o mai bună legiferare pentru a sprijini identificarea și analiza impactului asupra egalității de gen în cadrul evaluărilor impactului și al evaluărilor. Actualizarea va face obiectul principiului analizei proporționale prin care vor fi selectate și analizate cele mai semnificative impacturi ale fiecărui program.

Impacturile de gen ar trebui luate în considerare în evaluările impactului și în evaluări și analizate atunci când acestea sunt semnificative pentru programul specific. Actualizarea orientărilor privind o mai bună legiferare va sprijini o mai bună identificare, selectare și evaluare calitativă și cantitativă, în limitele datelor disponibile, a impacturilor semnificative asupra egalității de gen.

(b) Comisia acceptă parțial această recomandare.

În conformitate cu angajamentul asumat în cadrul Acordului interinstituțional care însoțește noul cadru financiar multianual, Comisia va consolida evaluarea impactului asupra egalității de gen

în evaluări și în evaluările impactului pentru viitoarele programe și instrumente de finanțare relevante ale UE și își va actualiza în consecință orientările privind o mai bună legislație.

Comisia va verifica, atunci când pregătește viitoarele propuneri de programe de cheltuieli ale UE, dacă impactul potențial asupra egalității de gen al viitoarelor programe și instrumente de finanțare ale UE este semnificativ.

Pentru programele de cheltuieli relevante ale UE, Comisia va prezenta evaluarea impactului asupra egalității de gen în cadrul evaluărilor și al evaluărilor impactului, precum și în timpul raportării anuale privind performanța, în limitele datelor disponibile.

Recomandarea 3 – Colectarea și analiza de date defalcate pe sexe

(a) Comisia acceptă parțial această recomandare.

Colectarea, analiza și raportarea datelor defalcate pe sexe existente pentru programele de finanțare ale UE care fac obiectul gestiunii directe vor fi efectuate în conformitate cu orientările privind o mai bună legislație.

(b) Comisia acceptă parțial această recomandare.

Comisia va analiza și va raporta cu privire la astfel de informații atunci când vor fi disponibile, însă consolidarea sistematică a informațiilor la nivelul programelor de finanțare ale UE care fac obiectul gestiunii partajate nu este posibilă, deoarece temeiurile juridice subiacente ale acestor programe de finanțare nu impun toate colectarea unor astfel de informații.

(c) Comisia acceptă parțial această recomandare.

Comisia va evalua oportunitatea colectării și raportării cu privire la astfel de date atunci când elaborează propuneri de viitoare programe de finanțare ale UE, în contextul evaluărilor și al evaluării impactului sau al altor etape pregătitoare.

Cu toate acestea, Comisia nu poate, în acest stadiu, să își asume angajamente cu privire la conținutul viitoarelor propuneri legislative.

La punctul 22 din Acordul interinstituțional între Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind o mai bună legislație, cele trei instituții convin să prevadă, după caz, în legislație cerințe privind raportarea, monitorizarea și evaluarea, evitând totodată reglementarea și sarcinile administrative excesive, mai ales asupra statelor membre. După caz, aceste cerințe pot include indicatori cuantificabili ca bază pentru colectarea de dovezi ale efectelor legislației la fața locului.

106. De la prezentarea de către Comisie a propunerilor sale pentru CFM 2021-2027 în 2018, situația a evoluat. În cursul negocierilor, mai multe programe și-au consolidat dispozițiile privind egalitatea, inclusiv egalitatea de gen, în actele lor de bază din CFM 2021-2027. De exemplu, RDC conține acum în mod explicit integrarea perspectivei de gen ca principiu orizontal și include un nou mecanism de urmărire. În cadrul negocierilor interinstituționale privind viitoarea PAC, cele trei instituții au introdus un obiectiv specific de promovare a „egalității de gen, inclusiv a participării femeilor în agricultură”.

107. Comisia raportează în fișele de program cu privire la indicatorii definiți în temeiurile juridice ale programelor. În plus, indicatorii incluși în propunerile Comisiei pentru CFM 2021-2027 au fost selectați pe baza relevanței lor pentru aspectele de bază ale unui

anumit program, a fiabilității acestora, a disponibilității datelor subiacente și a eficienței din punctul de vedere al costurilor.

Recomandarea 4 – Stabilirea de obiective și indicatori legați de gen

(a) Comisia acceptă această recomandare.

(b) Comisia acceptă parțial această recomandare.

În acest stadiu, Comisia nu își poate asuma angajamente cu privire la conținutul viitoarelor propuneri legislative.

Comisia propune obiective pentru fiecare program pe baza relevanței acestora pentru aspectele esențiale ale programului respectiv. Comisia va evalua caracterul adecvat, inclusiv obiectivele și indicatorii aferenți, atunci când pregătește propuneri de viitoare programe de finanțare ale UE, în contextul evaluărilor și al evaluării impactului sau al altor etape pregătitoare.

Indicatorii de performanță sunt apoi selectați în funcție de relevanța lor pentru un anumit obiectiv, de disponibilitatea și calitatea datelor, precum și de eficiența din punctul de vedere al costurilor.

108. Comisia subliniază că un calendar pentru elaborarea unei metodologii de estimare a cheltuielilor relevante din perspectiva de gen a fost convenit cu Parlamentul European și cu Consiliul, ca parte a Acordului interinstituțional care însoțește noul cadru financiar multianual.

Recomandarea 5 – Îmbunătățirea raportării cu privire la egalitatea de gen

(a) Comisia acceptă această recomandare.

După cum se menționează în AII care însoțește CFM 2021-2027, „Comisia va examina modalitățile prin care poate fi elaborată o metodologie de măsurare a cheltuielilor relevante la nivel de program în CFM 2021-2027. Comisia va utiliza respectiva metodologie de îndată ce va deveni disponibilă. Cel târziu la 1 ianuarie 2023, Comisia va pune în aplicare respectiva metodologie pentru anumite programe gestionate la nivel central, pentru a-i testa fezabilitatea.”

(b) Comisia acceptă parțial această recomandare.

Comisia va prezenta un raport, în conformitate cu Acordul interinstituțional care însoțește CFM 2021-2027. Întrucât metodologia va fi introdusă treptat pe durata CFM 2021-2027, raportarea se va limita la datele disponibile în orice moment și va acoperi doar gradual toate programele de finanțare ale UE în perioada respectivă.

(c) Comisia acceptă această recomandare.

Această evaluare poate fi efectuată numai după dobândirea unei experiențe suficiente în ceea ce privește punerea în aplicare a noii metodologii.

Recomandarea 6 – Evaluarea măsurii în care Mecanismul de redresare și reziliență abordează egalitatea de gen și raportarea cu privire la aceasta

Comisia acceptă parțial această recomandare.

În temeiul Regulamentului de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență, statele membre trebuie să se asigure că planurile lor contribuie la egalitatea de gen și să explice în ce mod realizează această contribuție. Comisia va evalua explicațiile furnizate de statele membre în planurile lor.

Punerea în aplicare a planurilor naționale este responsabilitatea statelor membre. Pe baza planurilor de redresare și reziliență și a datelor de punere în aplicare raportate de statele membre, Comisia va raporta cu privire la modul în care planurile de redresare și reziliență abordează inegalitățile dintre femei și bărbați.

Echipa de audit

Rapoartele speciale ale Curții de Conturi Europene prezintă rezultatele auditurilor sale cu privire la politicile și programele UE sau la diverse aspecte legate de gestiune aferente unor domenii bugetare specifice. Curtea de Conturi Europeană selectează și concepe aceste sarcini de audit astfel încât impactul lor să fie maxim, luând în considerare riscurile la adresa performanței sau a conformității, nivelul de venituri sau de cheltuieli implicat, evoluțiile viitoare și interesul politic și public.

Acest audit al performanței a fost efectuat de Camera de audit V – Finanțarea și administrarea Uniunii, condusă de domnul Tony Murphy, membru al Curții de Conturi Europene. Activitatea a fost condusă de doamna Eva Lindström, membră a Curții, sprijinită de: Katharina Bryan, șefă de cabinet; Johan Stalhammar, atașat în cadrul cabinetului; Karin Andersson, asistentă în cadrul cabinetului; Amanda Ramer, stagiară în cadrul cabinetului; Margit Spindelegger, manager principal; Elisa Gómez și Rogelio Abarquero Grossi, coordonatori; Giuseppe Diana și Marilena Elena Friguras, auditori; Quirino Mealha, expert național detașat; Joniada Goçaj și Thomas Hebenstreit, stagiaari; Jesús Nieto Muñoz a furnizat sprijin grafic; Richard Moore a furnizat asistență lingvistică; Emanuele Fossati și Danilo De Pascalis au furnizat sprijin informatic; Bogomil Kovachev a furnizat sprijin statistic; Valérie Tempez-Erasmi și Manuela Magliocca au asigurat secretariatul.

Eva Lindström

Katharina Bryan

Johan Stalhammar

Margit Spindelegger

Elisa Gómez

Rogelio
Abarquero Grossi

Marilena
Elena Friguras

Quirino Mealha

Calendar

Etapa	Data
Adoptarea planului de audit / Demararea auditului	13.12.2019
Trimiterea oficială către Comisie (sau către o altă entitate auditată) a proiectului de raport	10.3.2021
Adoptarea raportului final după procedura contradictorie	4.5.2021
Primirea răspunsurilor oficiale ale Comisiei (sau ale altei entități auditate) în toate versiunile lingvistice	1.6.2021

DREPTURI DE AUTOR

© Uniunea Europeană, 2021.

Politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare este pusă în aplicare prin [Decizia nr. 6-2019 a Curții de Conturi Europene](#) privind politica în materie de date deschise și reutilizarea documentelor.

Cu excepția cazului în care se precizează altceva (de exemplu, într-o mențiune separată indicând drepturile de autor), conținutul elaborat de Curtea de Conturi Europeană pentru care UE deține drepturile de autor face obiectul licenței [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Aceasta înseamnă că reutilizarea este autorizată, sub rezerva menționării adecvate a autorilor și a indicării eventualelor modificări. Reutilizatorul nu poate altera sensul sau mesajul inițial al documentelor. Curtea de Conturi Europeană nu răspunde pentru eventualele consecințe ale reutilizării.

Este necesar să obțineți drepturi suplimentare în cazul în care un anumit conținut prezintă persoane fizice ce pot fi identificate, de exemplu în cazul fotografiilor în care apar membri ai personalului Curții de Conturi Europene sau în cazul în care conținutul include lucrări ale unor terți. Dacă se obține o astfel de autorizație, ea anulează și înlocuiește autorizația de natură generală menționată mai sus și va indica în mod clar eventualele restricții de utilizare.

Pentru a utiliza sau a reproduce un conținut pentru care UE nu deține drepturile de autor, poate fi necesar să obțineți o autorizație în acest sens direct de la titularii drepturilor de autor:

Figurile 4, 6 și 7: pictograme realizate de [Pixel perfect](#) pornind de la site-ul <https://flaticon.com>.

Programele informatice sau documentele care fac obiectul unor drepturi de proprietate industrială, cum ar fi brevetele, mărcile comerciale, desenele și modelele înregistrate, logourile și denumirile înregistrate, sunt excluse din politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare și nu se acordă nicio licență pentru acestea.

Familia site-urilor instituționale ale Uniunii Europene care sunt incluse în domeniul europa.eu oferă linkuri către site-uri terțe. Deoarece Curtea de Conturi Europeană nu are control asupra acestor site-uri, sunteți încurajați să verificați politica aplicată de ele în ceea ce privește respectarea vieții private și drepturile de autor.

Utilizarea logoului Curții de Conturi Europene

Logoul Curții de Conturi Europene nu poate fi utilizat fără acordul prealabil al Curții de Conturi Europene.

HTML	ISBN: 978-92-847-6070-1	ISSN: 1977-5806	DOI: 10.2865/89616	QJ-AB-21-009-RO-Q
PDF	ISBN: 978-92-847-6040-4	ISSN: 1977-5806	DOI: 10.2865/213616	QJ-AB-21-009-RO-N

„Integrarea perspectivei de gen” înseamnă promovarea activă a egalității între femei și bărbați în toate etapele și în toate domeniile elaborării și ale implementării politicilor. UE are obligația prevăzută în tratat de a promova egalitatea între femei și bărbați în toate acțiunile sale, această obligație constituind baza pentru integrarea perspectivei de gen. În cadrul acestui audit, Curtea a evaluat dacă integrarea perspectivei de gen a fost aplicată în bugetul UE începând cu 2014 pentru a se promova egalitatea între femei și bărbați. Potrivit concluziilor Curții, Comisia nu s-a ridicat deocamdată la înălțimea angajamentului său de a asigura integrarea perspectivei de gen în bugetul UE. Curtea formulează recomandări vizând îmbunătățirea cadrului prin care Comisia sprijină integrarea perspectivei de gen și sporirea atenției acordate egalității de gen în procesul de întocmire a bugetului UE.

Raport special al Curții de Conturi Europene prezentat în temeiul articolului 287 alineatul (4) al doilea paragraf TFUE.

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene

CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
12, rue Alcide de Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Întrebări: eca.europa.eu/ro/Pages/ContactForm.aspx

Website: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors